

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

I. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME I

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
I. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1972 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-11-1 (print, 1. diel)

ISBN 978-80-69114-19-7 (PDF, 1. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

Béla Bartók o Slovenských spevoch:

... Vydávanie „Slovenských spevov“ je také utešené kultúrne podujatie, že si môže od každého nárokovať čo najväčšiu podporu...

Slovenské spevy sú totiž takou významnou zbierkou, akých je málo, takže neskôr sa budú nimi nepochybne zaoberať mnohí zahraniční hudobní vedci...

*Je naozaj obdivuhodné, že ste bez akejkoľvek štátnej podpory, len za pomoci diletantských zberateľov, celkom sami vedeli vydať takú krásnu zbierku, akú nemáme ani my Maďari, ani Chorváti. No a Rumunom už celkom nič nevyšlo, ani len v Rumunsku nie...**

* Výňatok z maďarsky písaného listu Bélu Bartóka z 25. 2. 1911, zaslaného KÚS-u v Martine.

EDIČNÁ POZNÁMKA A POĎAKOVANIE

Významný slovenský etnomuzikológ, dirigent, pedagóg, organizátor a publicista Ladislav Galko (1916 – 1987) pôsobil vo vedeckej, archívnej i osvetovej oblasti. Viac než dvadsať rokov zasvätil príprave druhého doplneného, kritického a dokumentovaného vydania *Slovenských spevov* – monumentálnej zbierky obsahujúcej vyše päťtisíc ľudových piesní, ktorá v siedmich dieloch vychádzala v rokoch 1972 – 1989 vo vydavateľstve OPUS. Hoci sa jednotlivé diely dočkali aj dotlačí, celé dielo sa postupne stalo pre širšiu verejnosť ťažko dostupným. Galkov edičný počín, považovaný za významný príspevok k záchrane „zlatého pokladu“ slovenskej hudobnej kultúry, si zaslúži opätovné sprístupnenie. Keďže príprava nového kritického vydania by si vyžadovala masívne finančné náklady a značné personálne zabezpečenie, pričom výsledný obsahový efekt by bol nevelký, rozhodlo sa vydavateľstvo Hudobného centra sprístupniť titul formou reprintu pôvodného vydania vydavateľstva OPUS.

Napriek dôslednej digitálnej úprave sa na niektorých stranách mohli zachovať drobné tlačové nedokonalosti pôvodiny. Do samotného textu sme zasiahli iba na základe errát vložených do 3. dielu, keďže k ostatným dielom sa vo vydaní OPUS erráta nevyhotovovali. V 7. diele sme zároveň opravili chybný odkaz v zozname na s. 23 (*A čo by sa zišli zo sveta* – namiesto odkazu I 145' správne I 325).

Ďakujeme dedičom Ladislava Galka za poskytnutie licencie na vydanie reprintu *Slovenských spevov*, redaktorku pôvodného vydania Anne Trokanovej za cenné informácie, Veronike Bakičovej a Jaroslave Dollerovej z Univerzitnej knižnice v Bratislave za ústretovosť a spoluprácu pri digitalizácii pôvodiny a Augustínovi Rebrovi za precízne grafické spracovanie skenov.

EDITORIAL NOTE AND ACKNOWLEDGEMENTS

The distinguished Slovak ethnomusicologist, conductor, teacher, organizer, and writer Ladislav Galko (1916–1987) was active across research, archival work, and education. He devoted more than twenty years to preparing the second edition of *Slovenské spevy* (*Slovak Songs*) – a completed, revised, and fully documented version of this monumental collection comprising over 5,000 folk songs. Published in seven volumes by OPUS between 1972 and 1989, the collection gradually became difficult for the general public to access, despite several reprints of individual volumes. Galko's editorial achievement, regarded as a major contribution to preserving the “golden treasury” of Slovak musical culture, deserves to be made available once again. Since preparing a completely new critical edition would require substantial financial resources and a large editorial team, while yielding only limited additional content, the Music Centre Slovakia decided to make the work accessible through a reprint of the original OPUS edition.

Although the original volumes underwent careful digital restoration, minor printing imperfections may still appear on some pages. Changes to the text itself were made only on the basis of the errata inserted in Volume 3, as no errata were prepared for the remaining volumes in the original OPUS edition. In Volume 7, we also corrected an erroneous reference in the index on p. 23 (*A čo by sa zišli zo sveta*): the original reference I 145' has been replaced with the correct reference I 325.

We would like to express our sincere thanks to the heirs of Ladislav Galko for granting permission to publish this reprint of *Slovenské spevy*; to Anna Trokanová, editor of the original edition, for her valuable insights; to Veronika Bakičová and Jaroslava Dollerová of the University Library in Bratislava for their kind cooperation during the digitization of the original volumes; and to Augustín Rebro for his meticulous graphic processing of the scans.

ÚVOD K DRUHÉMU VYDANIU

Slovenské spevy — dosiaľ najväčšia a najvýznamnejšia zbierka slovenských ľudových piesní, vydávaná od roku 1880 temer po celé tridsaťročie — vzbudili už v čase svojho zrodu mimoriadnu pozornosť kultúrneho sveta. Potom po dlhé desaťročia všestranne slúžili tak pre súkromné potreby, ako aj pre rozličné účely pedagogické, umelecké i vedecké; z výberu ich piesní sa rodili menšie spoločenské spevníky, ich piesne sa stali nevyhnutnou súčasťou učebníc hudobnej výchovy, hudobní skladatelia ich obliekali do najrozmanitejšieho rúcha a ako celok sa stali nepostrádateľným prameňom pre československú i zahraničnú hudobnú i literárnu folkloristiku.

Slovenské spevy ako duchovný plod slovenského človeka sú dušou slovenského ľudu, ktorej dali nezabudnuteľní „poriadatelia“ *Ján Kadavý, Karol Ruppeldt a Ján Meliško* s neúnavným organizátorom *Ondrejom Halašom* hmotnú podobu.

So *Slovenskými spevmi* — ako žriedlom inšpirácie — je nerozlučne späté meno maďarského skladateľa a hudobného vedca Bélu Bartóka, českého skladateľa Vítězslava Nováka, i nášho národného umelca Mikuláša Schneidra-Trnavského.

Možno povedať, že zo staršej i mladšej generácie slovenských hudobných skladateľov, počínajúc Miloslavom Franciscim cez Viliama Figuša-Bystrého a národného umelca Eugena Suchoňa, niet význačnejšieho tvorcu, ktorý by pri svojej umeleckej tvorbe nebol načrel do temer nevyčerpacej rozmanitosti a mnohotvárnosti piesní *Slovenských spevov*. Ony boli tým zdrojom, z ktorého prof. Jiří Horák, prof. Karel Plicka načerpal vrelý vzťah ku slovenskému folklóru, a cez ktoré dr. Jozef Kresánek prenikol až k podstate slovenskej ľudovej piesne. Preto nie div, že týmto mnohostranným využívaním sa *Slovenské spevy* ako hmotný produkt postupne strácali, až sa nakoniec stali len vzácnym unikátom niekoľkých významnejších knižníc. A ľud na svoje vlastné dielo temer úplne zabudol, lebo dnes naozaj málokto je šťastným vlastníkom kompletného vydania *Slovenských spevov*.

Po dlhé roky sa s obdivom hovorilo o tomto diele; písalo sa o ňom, čerpalo a citovalo sa z neho, uvádzalo sa ako základný prameň nespočetných odborných prác, no nakoniec sa nevedelo o ňom presne ani to, kedy a ako bolo vydávané. Aj vo vážnych odborných dielach sa uvádzali nesprávne alebo nepresné údaje o rokoch vydávania a mnohé vedecké práce sa stávali bezpredmetnými len preto, lebo prameň, o ktorý išlo, z ktorého sa prípadne čerpalo a citovalo, bol skoro nedostupný.

Preto už koncom tridsiatych rokov nášho storočia sa začali ozývať hlasy, dovolávajúce sa nového vydania *Slovenských spevov*. Prof. Miloš Ruppeldt adresoval roku 1941 Matici slovenskej konkrétnu a nástojčivú požiadavku. Myšlienky sa vtedy s láskou ujal vtedajší referent hudobného odboru Matice slovenskej dr. Jozef Kresánek, no druhá svetová vojna zmarila nielen jeho dobrú snahu, ale aj prípravné práce. Dnes sa možno azda bez trpkosti zmieriť so skutoč-

nosťou, že k reedícii diela v tom čase nedošlo, pretože rukopisné príspevky k *Slovenským spevom* boli vtedy ešte nezvestné, a tak nové vydanie, pripravené len na podklade vydania starého, by bolo malo mnoho takých znakov, ktoré už dovtedy vzbudzovali nedôveru odborníkov. Išlo najmä o niektoré neodôvodnené a nekontrolovateľné zásahy prvej redakcie do piesňových záznamov.

Po nájdení a sústreďení pôvodných piesňových rukopisov v roku 1954 sa situácia v tomto smere podstatne zmenila. Možnosť priameho porovnania i nepredvídaná skutočnosť, že z rukopisných príspevkov k *Slovenským spevom* väčšia časť piesní (vyše 2100) ostala nezverejnená, umožnili pripraviť nové vydanie tak, ako ho predkladáme. Neujasnená koncepcia prvého vydania nadobúda tu zreteľne charakter dokumentárnosti, pričom dokumentárnosť novej edície je zvýraznená nielen spôsobom podania piesní, ale aj ich komparáciou s piesňami iných zbierok a spočíva napokon aj v podstatnom rozšírení vydania. K pôvodným trom dielom, ktorých sled piesní je v novej edícii zachovaný nielen z piety, pribudli ďalšie časti, predovšetkým obsiahla časť pozostalých piesňových materiálov — Dodatky, ďalej záverečná časť s nevyhnutným zhrňujúcim pomocným aparátom — Prehľady, a napokon rozsiahla úvodná historicko-kritická časť.

Piesne v novom vydaní sa podávajú v autentickej rukopisnej podobe s výstižným vyznačením prípadných zmien v prvej redakcii. Okrem toho sú piesne po hudobnej i textovej stránke — textové konkordancie sú z osobitných príčin až v záverečnom zväzku — porovnané navzájom i so staršími piesňovými prameňmi, vydanými tlačou do roku 1907, kedy sa predbežne dokončilo vydávanie *Slovenských spevov*. Tým je účelne zhrnutá a prehľadne spracovaná prvá, najstaršia etapa vo vydávaní slovenských ľudových piesní.

Niekoľkoročná práca na príprave nového vydania *Slovenských spevov* bola nezvyčajne radostná, lebo ju sprevádzal všeobecný záujem a porozumenie. Preto považujem za svoju povinnosť vysloviť tu osobitne vrelú vďaku Zväzu slovenských skladateľov, Ústavu hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied, Matici slovenskej a najmä dr. Jozefovi Kresánkovi a dr. Antonovi Baníkovi za mnohostrannú a nezištnú odbornú pomoc, ale najmä za morálnu podporu.

V Martine roku 1961.

Ladislav Galko

VZNIK SLOVENSKÝCH SPEVOV

Koncom júla roku 1880 vyvrcholilo temer storočné úsilie slovenských ľudomilov o trvalé zachovanie slovenskej piesňovej tvorby vydaním prvého zošita prvej samostatnej notovanej zbierky slovenských ľudových piesní, ktorá nesie skromný, ale výstižný názov *Slovenské spevy*. Týmto významným počínom bol položený pevný základ k tomu, aby sa konečne mohla uskutočniť dávna vidina slovenských osvietencov a obrodencov, vrelá túžba kollárovcov a štúrovcov a priama požiadavka matičného pokolenia: zachrániť a na večné časy uchovať jeden z najcennejších prejavov umeleckej tvorivosti slovenského ľudu — jeho pieseň v jej skutočnej, a teda *úplnej* podobe i s nápevmi.

Vydaním prvého zošitu *Slovenských spevov* a postupným vydávaním ďalších šesťnástich zošitov do roku 1907, ako aj dodatočnou edíciou posledného zošitu po temer dvadsaťročnej prestávke roku 1926, vznikla jedinečná, dnes už skoro nedostupná a širšej verejnosti neznáma trojdielna zbierka bezmála 2000 ľudových piesní, ktorá si plným právom zaslúži obdiv každého kultúrneho človeka nielen pre svoj obsah a rozsah, ale aj preto, ako vznikla a za akých podmienok sa realizovala.

Slovenské spevy sa zrodili v konečnej fáze dlhého a zložitého vývojového procesu formovania sa nášho národa, zmietajúceho sa v 19. storočí v nových myšlienkových prúdoch, jadrom ktorých bolo oslobodenie človeka, a najmä pozdvihnutie pospolitého ľudu. Tento všeludský proces bol zákonným dôsledkom prerastania duchovných hodnôt pospolitého ľudu do meravých foriem panujúceho spoločenského poriadku; hodnoty ľudu prostredníctvom vzdelancov ľudového pôvodu pomaly, ale nezadržateľne prenikali zo stáročného ústrania, až napokon vzbudili aj živý záujem osvietených jednotlivcov z radov vládnucej triedy. Pozornosť upútala predovšetkým ľudová umelecká tvorba. Spočiatku to bol len jednoduchý prejav obdivu nad prekvapujúcimi hodnotami ľudových piesní, najmä ich textovej stránky, ktorý sa časom spievaním a hraním ľudových piesní a neskoršie aj ich náhodným zapisovaním aj prakticky začal uplatňovať v spoločenskom živote vzdelaneckých vrstiev. V konečnej etape sa stalo módnym aj ich napodobňovanie.

Takýto záujem o ľudovú pieseň sa dokumentuje u nás už od konca 17. storočia. No až u Bohuslava Tablica vyústil obdiv do hlbšieho záujmu. Práve on

prvý písomne upozornil na vzácné hodnoty „slovenských zpěvů“.* Už tým, že v úvode svojej *Poezye* (r. 1806) v rámci umelej slovesnej tvorby hovorí prevažne o piesni ľudu, stavajúc ju tým vedome na roveň oficiálnej poézie, vyzdvihol jej význam ako vážneho kultúrneho činiteľa. V obštrnej úvahe zapodieva sa tu jej spoločenskou funkciou a posudzuje ju i z historického stanoviska.

Spočiatku hovorí tu o „zpěvů mezy Slováky libování“ a uvažuje: „Zdá se pak národ náš samou náturou k basnířství a k skládání zpěvů povolán býti.“ Vyzdvihujúc záľubu Slovákov v speve, poukazuje aj na rozmanitosť spevných príležitostí: „Mládency a panny naše nemají téměř milejšího nad zpěvy zemětčinných. Buďže cestu někam konají, aneb pracují, na poli, aneb ve vinicích, buďže žnou, aneb předou, neb na trávu pro svůj dobytek jdou, aneb jakoukoli jinou prací se zanášejí, vždycky mysl svou zpěvy vyražejí.“

Tablicove pojmy „píseň“ a „zpěvy“ nemajú presne vymedzený rozsah. Používa ich v súvislosti s piesňou ľudovou i umelou, svetskou i cirkevnou, pričom nerozlišuje ani text od nápevu, takže iba z kontextu možno vyrozumiť, o aký druh alebo ktorú zložku v tom-ktorom prípade ide. Pre ľudovú pieseň iba miestami používa Tablic nanajvýš označenie „slovenské písně“ alebo „slovenské zpěvy“. V poslednej kapitole *Poezye* pod titulom *Melodye Nacyonálních neb vlastenských zpěvů* však už jasne hovorí len o nápevoch, čím obracia osobitnú pozornosť na hudobnú zložku slovenských ľudových piesní, ktoré tu označuje ako *národní* — nacionálne, i keď ďalej ako príklad uvádza zasa len texty. Tu bola zaiste problémom nototlač.

Nakoniec po úvahe o „milování zpěvů našich Slováků“ nepriamo nastolil závažnú otázku existencie ľudových piesní: „Jestli takovéto veliké zpěvy milování... při našem národe znamenáme: tedy snadno se odtud zavíráti může, že Slováci již za starodávna, byvše ještě Pohané, své písně měli. Žádní však pohanských předků našich zpěvové nejsou zachováni.“ Tu poukázal Tablic nielen na potenciálnu starobylosť a historickú hodnotu našich ľudových piesní, ale súčasne ako prvý upozornil na ich nenávratné zanikanie, a tak nepriamo naznačil aj možnosť ďalších nenahraditeľných strát. Toto memento zostalo vážnou výstrahou pre nasledujúce pokolenia; bol to vlastne prvý popud pre záchranu slovenskej ľudovej piesne. Ďalej išlo už len o to, čo a ako zachraňovať.

Kollárovská generácia azda ani netušila, na akú náročnú úlohu sa podujíma, keď si zaumienila zachytiť a trvale zachovať piesňové bohatstvo slovenského ľudu v tlači. Predstavitelia tejto myšlienky stáli pred množstvom úplne nových odborných a organizačných problémov, pričom bez akýchkoľvek skúseností mali riešiť veľa zložitých čiastkových otázok, týkajúcich sa jednak výberu piesní, jednak spôsobu ich podchytenia a tiež formy podania.

Ak aj zo skúseností poznali funkciu živých piesní, mali len hmlisté predstavy o ich množstve, rozšírení a rozvrstvení. Popritom existovalo neprehľadné množstvo rozmanitých piesňových útvarov. Žila vedľa seba pieseň duchovná i

* Kvôli ľahšej čitateľnosti prepisujeme v citáciách predštúrovských diel a textov w na v, g na j, j na í a dvojhĺasku au na ou, napr. samau na samou, gakauckoli na jakouckoli a pod. Ostatné pravopisné znaky vo všetkých citáciách ponechávame podľa použitej predlohy.

svetská, popri piesni umelej a problematickom piesňovom výtvore „vyšších stavov“ i pieseň ľudu. Existovali piesne samy osebe, i rôzne obradné piesne, nerozlučne spojené s rozličnými ľudovými zvykmi a obyčajmi. Bola tu samostatná hodnota piesňových textov i osobitná hodnota piesňových nápevov. Vyskytovali sa pochybné „slovenské“ piesne so slovenskými textmi, ale s nápevmi viac alebo menej neslovenskými, a naopak, neslovenské texty so zjavne slovenskými nápevmi. K umelým textom sa používali ľudové nápevy a tieto zasa sa vyskytovali s textami, obsahujúcimi náboženské motívy. Popritom existovala komplikovaná textová i melodická variabilita piesní. Na jeden text sa spievalo aj niekoľko rozličných nápevov a naopak, pod jednu melódiu sa podkladalo i viacero odlišných textov. Ak niektoré piesne boli všeobecne známe a rozšírené, iné boli zasa zjavne typické len pre určitú oblasť. Naznačené skutočnosti museli skôr alebo neskôr nastoliť aj otázky genézy a autochtonnosti týchto javov — čo je ľudové, čo je slovenské, čo je prvotnejšie, — ako aj zložité otázky ľudovej tvorivosti v okrajových slovenských oblastiach.

Zo stanoviska zachytenia a podania piesní prichodilo sa zaoberať vážnymi otázkami jazykového a hudobného zápisu, keďže vedľa oficiálneho jazyka vzdelancov žili aj rôzne nárečia — „krajomluvy“ a nakoľko zasa hudobný zápis vyžadoval osobitnú odbornosť. O zberateľstve v dnešnom zmysle nemohlo byť ani reči. K dispozícii stáli len náhodilé staršie i súveké zápisky piesní, robené príležitostne podľa záľuby jednotlivcov, obyčajne bez bližších údajov. Z edičného hľadiska bolo potrebné zamyslieť sa nad zložitou otázkou nototlače i nad závažnými otázkami vydavateľskými a odberateľskými.

Pri snahách o zachovanie ľudových piesní a o ich vydávanie tlačou bolo potrebné uvedené problémy riešiť. Niektoré úspešne riešila už kollárovská generácia, no mnohé z nich nevyriešili ani nasledujúce pokolenia. Neskoršie sa nimi vážne zaoberali aj vydavatelia *Slovenských spevov* a nejedna z uvedených otázok je ešte i dnes sporná. Z tohto stanoviska treba hodnotiť i počiatočné pokusy o piesňovú edíciu.

Prvým skromným výsledkom cieľavedomej snahy o záchranu slovenskej ľudovej piesne boli dvojzväzkové *Písne světské Lidu slovenského v Uhřích*, vydané Jánom Kollárom roku 1823 a 1827 pod menom spolupracovníka Pavla Jozefa Šafárika a iných, ktoré zachytili 222 piesňových textov. Len k dvanástim z nich zapísal Martin Sucháň i nápevy a upravil piesne pre klavír, vydal ich roku 1830 samostatne pod titulom *Písne světské lidu slovanského v Uhřích do musických not pro klavír složené* (titul je prevzatý z Riznerovej bibliografie, lebo pokus o nájdenie tejto tlače u nás, v Maďarsku i vo Viedni ostal bezúspešný*).

* Rukopis tejto práce bol už vo vydavateľskom pokračovaní, keď dr. Jana Terrayová našla zachovaný exemplár uvedenej tlače v Čaplovičovej knižnici v Dolnom Kubíne, na čo ma láskave upozornila. Úplný titulný list edície znie: PJSNĚ SWĚTSKÉ — Lidu Slowenského w Uhřích — W HUDBU PRO KŁAWJR UWEDENÉ — a — Příteli swému — Dwogjcti-hodnému a wysoce učenému Panu — JANOWI KOLLÁROWI — obětowané od — Dra M. Szuhány — — Slawische Volkslieder fürs Fortepiano. — Piesne tejto vzácnej tlače som dodatočne komparoval po hudobnej i textovej stránke. L. G.

názorom sa neskoršie stotožnili aj iní, vo vydávaní *Slovenských spevov* sa ďalej nepokračovalo.

Tak ostalo toto veľké dielo, v pravom zmysle slova dielo slovenského ľudu, vo svojej pôvodnej podobe navždy „okypené“.

PREHLAD O VYDÁVANÍ SLOVENSKÝCH SPEVOV

Diel	Zošíť	Strana	Číslo piesne	Čas vydania	Náklad
I.	1.	I-VIII 1-40	1-112	koniec júla 1880	?
	2.	41-80	113-220	začiatok septembra 1880	?
	3.	81-120	221-325	začiatok novembra 1880	?
	4.	121-160	326-427	polovica júla 1881	?
	5.	161-200	428-538	začiatok novembra 1881	?
	6.	201-236 (237-244)	539-603	začiatok marca 1882	2000
II.	1.	I-VI 7-40	1-101	polovica augusta 1890	?
	2.	41-80	102-219	polovica júna 1891	?
	3.	81-120	220-329	polovica marca 1892	?
	4.	121-160	330-432	1. pol. februára 1893	?
	5.	161-200	433-537	1. pol. mája 1894	?
	6.	201-240	538-660	začiatok novembra 1895	?
	7.	241-288	661-766	koniec apríla 1897	?
III.	1.	I-IV 5-40	1-108	koniec marca 1899	?
	2.	41-80	109-225	koniec novembra 1901	?
	3.	81-120	226-344	koniec novembra 1902	?
	4.	121-160	345-475	koniec augusta 1907	?
	5.	161-228	476-608	začiatok júna 1926	1500

*) Dáta sú čerpané z vlastnej edície, z recenzií v Národných novinách a z administratívneho archívu bývalého KÚS-u (zlomok v LAMS) a Matice slovenskej.

SECOND EDITION OF SLOVAK SONGS

Introduction to Second Edition

*Slovak Songs**—up to now the most voluminous and the most important collection of Slovak folk songs in three volumes which was edited from the year 1880 in the issues for nearly thirty years attracted even at the time of their origin the unusual attention of the cultural world. Later on they served many-sidedly for private as well for various pedagogical, aesthetic and scientific purposes; the minor social song books came into existence from selection of their songs; the songs of them became an unavoidable constituent of textbooks of musical education; the composers dressed them up variously and in their totality they became an indispensable authority for Czechoslovak and foreign musical and literal ethnography as well.

Slovak Songs as a spiritual product of the Slovaks are the soul of the Slovak people to which its substantial was given by the unforgettable “organizers” *Ján Kadavý, Karol Ruppeldt and Ján Meličko*.

The names of the great Hungarian composer and scientist Béla Bartók, the important Czech composer Vítězslav Novák and our late national artist Mikuláš Schneider-Trnavský are inseparably linked up with *Slovak Songs*; it can be said that from the older and younger generation of Slovak composers from Miloslav Francisci over Viliam Figuš-Bystrý and National Artist Eugen Suchoň there is no one, who would not be inspired with the inexhaustible variety of *Slovak Songs*. They were the source which Prof. Jiří Horák, Prof. Karol Plicka and many others drew from for their life works and through which Dr. Jozef Krešánek has penetrated to the essence of Slovak folk songs. It is no wonder that *Slovak Songs* as the substantial product have disappeared by this manysided employment gradually and they became the unique feature of some libraries of greater importance finally. And the people have almost forgotten their own piece of work because now just only a few are the lucky owners of the complete edition of *Slovak Songs*.

For long years this work was spoken about with admiration, it was written about, it was drawn from and quoted, it was introduced as the authority of countless expert works but finally it was not known when and how it was edited. The incorrect and inexact data about the years of edition were asserted even in serious expert literature and so many scientific works became *groundless* just for the fact that the authority from which conclusions were drawn and quoted, was almost inaccessible.

* Slovenské spevy (Sl. sp.).

Therefore some efforts were made at the end of the thirties which demanded a new edition of *Slovak Songs*. The concrete and persistent demand was addressed by Prof. Miloš Ruppeldt to Matica slovenská in 1941. This idea was taken up with enthusiasm by the reporter of music section of Matica slovenská, Dr. Jozef Kresánek. The World War II thwarted not only this endeavour, but also his preparatory work. Today it is possible to become reconciled without acridity to the fact that the work was not re-edited. The manuscript contributions being missing at that time, the new edition, prepared on the basis of the old one, unavoidably would have many signs that, as a matter of fact, even then arose the suspicion of experts. It concerned especially some baseless and uncontrolled interventions of the first edition into the records of songs.

After having found and concentrated the original manuscripts of songs in 1954, the situation in this line profoundly changed. The possibility of direct comparison and unforeseenable circumstance that from the manuscript contributions to *Slovak Songs* the majority of songs (more than 2100, nearly 2000 were published) remained unpublished, made it possible to prepare the new edition in the manner presented here. An obscure conception of the first edition acquires here a clear documentary character, whereby the documentation of the new edition is made more conspicuous not only by the manner of presenting the songs but also by the way of their comparison to the songs of other collections and consists finally the considerable extension of the edition. To the original three volumes of the collection whose primal succession is preserved in the new edition not only from piety, the next parts were added, first of all an extensive part of the song materials which were left—Dodatky (Supplements), next the concluding part with the unavoidable summarizing auxiliary introductory historical-critical part.

Songs in the new edition are offered in the authentical manuscript form with true nature marking of possible changes in the first edition. Apart from that, the songs are compared as to the musical and textual side—melodical concordancies are directly with the songs; textual affinity of songs is for individual reasons solved only in the final volume together with older song sources which were edited up to 1907, that is after the preliminary ending of the editing of *Slovak Songs*. By that the first and the oldest epoch in the editing of Slovak folk songs was purposely summarized and clearly compiled.

Several years lasting preparatory work for the new edition of *Slovak Songs* was extraordinarily gratifying because it was associated with general interest and understanding. Therefore I consider as my duty to express many warm thanks here for manysided and unselfish help and moral support afforded to me by the Federation of Slovak Composers, the Institute of Musicology of Slovak Academy of Sciences, to Matica slovenská and at the first to Dr. Jozef Kresánek and Dr. Anton Baník.

Martin, 1961

Ladislav Galko

ÚVOD

Slovenské spevy pre svoju pôvodnosť, často až do nepamäti siahajúcu starobylosť a vysokú hudobnú cenu zaslúžene vzbudili pozornosť, ocenenie a obdivovanie u každého, kto mal príležitosť ich aspoň čiastočne poznať.

A tento hudobný poklad slovenský, ba poklad celého Slovanstva, bol dosavď akokoľvek tie zakliate poklady v našich povestiach, pre vlastný a cudzí svet bez všetkého úžitku, lebo bol pred svetom ukrytý.

Len kedy niekedy, hneď tu, hneď zase tam potknul sa niekto cudzí, viac náhodou ako úmyslom, na otvorenom poli o niečo. Keď sa tomu niečomu lepšie prizrel, s podivením videl, že je to akoby zahodená, či stratená, a či len tak naveršmboha nadarená perla, diamant. Zodvihnul to, vzal, a — ak bol priateľ, povedal: túto perlu, tento diamant našiel som tam a tam, to je plod tej a tej plodivej a tvorivej sily; ale, akže bol nepriateľ, — tuho zamlčal, kde to našiel a povedal: to je moje, to je poklad z mojej bane!

A domáci? Lebo nestarali sa o svoje poklady, alebo, keď sa len pojedine chytli do diela, nevládali zložiť prácu a obeť, ktorú podujali.

To bol osud slovenských spevov!

A práve preto nie ďaleké bolo nebezpečenstvo, že poklad ten, ktorý spočíva v slovenských prostonárodných spevoch, nenájde-li sa skoro spôsob zachrániť ho, čo sa dotýča celku, prepadne sa do priepasti zabudnutia samého vlastníka, a jednotlivé, sem tam pochytané perly a diamanty pokradnú na cudzie krásy a drahocennosti lakomí dobrodruzi a hladní lakomci.

Niekoľko, o zachránenie a odkrytie svetu — avšak pod výveskou pravého vlastníka — národných pokladov ľudu slovenského starostlive zajatých mužov slovenských, uznieslo sa na tom, že ponevác je zvrchovaný čas zachrániť slovenské spevy pred zabudnutím, popsutím a odcudzením, „Slovenské spevy“ stoj čo stoj tlačou vydané byť majú. — A keďže sa dosavádznymi skromnými pokusmi dosvedčilo, že k takému obšlrnému a nákladnému podniku nestačia sily žiadneho slovenského jednotlivca, a keď k podobnému podujatiu povolaneého národného ústavu niet, uzavreli, zaujať sa za podujatie toto spojenými silami, a s prevedením celého podujatia poverili podpísané poverenictvo.

Následkom toho obrátili sa nižepodpísaní ku ct. obecenstvu slovenskému s potažným prhlasom a porúčali ho bedlivej, účinnivej pozornosti, lebo veď

nikto druhý na svete nemá práva, ale ani povinnosti, len obecnosť slovenská, postarať sa o zachránenie najdrahších pokladov ducha národa svojho a predložiť ich k použitiu a na odiv celému svetu.

Cieľ podujatia vo všeobecnosti označený bol: zozbierať a tlačou vydať, nakoľko len možno, čím najobširnejšiu zbierku slovenských spevov i s ich poťažnými piesňami.

K dosiahnutiu tohoto cieľa treba bolo postarať sa z jednej strany o zozbieranie slovenských spevov s ich poťažnými piesňami, a z druhej strany o zozbieranie, k vydaniu celej očakávanej zásoby spevov, dostatočnej základiny.

Slovo na čase podpísaného poverenia našlo u rodoľubých Slovákov a slovanských pobratimov, menovite v Čechách a na Morave, vreľého, prajného prijatia.

Teraz predkladáme výsledok spoločného ustávania a spoločných obetí svojmu i cudziemu svetu. —

Nuž tak idte, vy skromné kvietky, vzniklé a vypestované na malebných stráňach slovenských, — idte, vy zlaté zrnká, samorostlé v hĺbinách duší tatranských, — idte vy perly roztúžených srdiec medzi Dunajom a Tatrami, — idte, vy šuchot krídel do výšky duchovných svetov vzletujúcich orlíkov, — idte ta, kde ste nevolané, nehľadané skrsli, idte rodným vám Slovenstvom, a nechže vás láskave pritúli každé vreľé slovenské srdce; — idte ta, kde ste povolané byť lístkom vo venci na čele génia hudobného umenia slovanského, idte širošľrym Slovanstvom a rozohrejte tam bratské srdcia ku slabým na moc a chudobným na hmotné majetky, ale pevným v nádejach a bohatým na poklady nadchnutia bratom pod slovanskými Tatrami; — idte do širokého, ďalekého cudzieho sveta a hlásajte tam, že Slovák žije a chce žiť vždycky so slávou.

Dané v Turč. Sv. Martine na deň Jána Krstiteľa r. 1880.

Poverenie pre zbieranie a vydanie „Slovenských spevov“:

JÁN FRANCISCI
predseda

PAVEL MUDROŇ
člen

ONDREJ HALAŠA
pokladník

JÁN KADAVÝ
poriadateľ

26.

(Moderato)

M. Laciak, [1880], (Tisovník), [Novohradská]

Není, není

Nieto, nieto v širom svete milšieho,
jako ja mám milovníka jedného;
tri rôčky chodil ku mne,
sľuboval, že ma vezme,
s tým odvrátil svoje srdce ode mne.

Kamže ty už, môj najmilší chodievaš,
že ty na mňa, zarmútenú, zabúdaš;
povedzže mi ešte raz,
či tvá láska je len špás,
či ty mňa už zarmútenú tak naháš?

Nenosila som čiernych šiat za nikým,
ale teraz nosiť musím za milým;
lebo to mne milší bol,
od mých všetkých priateľov,
kto ho odo mňa odviedol, tyran bol.

446.

([Redakcia, 1881], Gemer a Tekov)

Naša pani kňahne
po palote tiahne,
pieseňku si spieva,
slzami zalieva.

Neboj sa, pachole,
vezmem ťa za svoje,
zastanem za teba,
jako sám za seba.

Bože môj, bože môj,
čo som urobila,
za teba, suchý býl,
ružu som pustila.

Naša pani kňahne
po palote tiahne,
pieseňku si spieva,
slzami zalieva:

Keby bola išla
za Dunaj za kráľa,
za Dunaj za kráľa,
za Nemca cisára.

Bože môj, bože môj,
čo som urobila,
za teba, suchý býl,
ružu som pustila.

Bola by videla,
jak to more hrá,
jak to more hrá,
jak ten Dunaj splýva!

Keby bola išla
za Dunaj za kráľa,
za Dunaj za kráľa,
za Nemca cisára.

Ej, nik to nepočul,
len jedno pachole,
len jedno pachole,
čo kone varuje.

Bola by videla,
jak to more hrá,
jak to more hrá,
jak ten Dunaj splýva!

Pane môj, pane môj,
dač by vám povedal,
dač by vám povedal,
keby som sa nebál.

Pani moja, pani,
obliekaj si šaty,
čo sa budú rovnaf
slnku i mesiaci.

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie

I. diel

Spracoval Ladislav Galko

Vydalo Hudobné centrum v roku 2026 ako svoju 254. publikáciu.

Reprint vydania z roku 1972 (OPUS, Bratislava).

Redakcia: Pavol Šuška

Obálka: Martin Lőrincz

Digitalizácia pôvodiny: Univerzitná knižnica v Bratislave

Grafická úprava: Augustín Rebro – REBWEB, Zuzana Garasová

Tlač: DOLIS GOEN, s. r. o.

ISBN 978-80-69114-11-1 (print, 1. diel)

ISBN 978-80-69114-19-7 (PDF, 1. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

www.hc.sk

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

II. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME II

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
II. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1973 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-12-8 (print, 2. diel)

ISBN 978-80-69114-20-3 (PDF, 2. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

ÚVOD

Podpísané poverenctvo pred desiatimi rokmi začalo vydávať zbierku prstonárodných slovenských nápevov s ich piesňami, pod nápisom: „SLOVENSKÉ SPEVY“.

I podarilo sa poverenctvu pri láskavej a ochotnej podpore priateľov podniku, i hudobnou látkou i peňažitými zbierkami, pod dosť krátkym časom vydať šesť zošitov, obsahujúcich dohromady 603 nápevov.

Týchto šesť zošitov tvoria samy pre seba celok, alebo jeden diel.

Vnútnú hodnotu týchto vydaní vo všeobecnú známosť uvedených „Slovenských spevov“ i čo do ich hudobnej ceny, i čo do rýdzosti slovenskej, i naposledy čo do spôsobu ich hudobno-technického a aj typografického usporiadania s veľkou pochvalou ocenili i odborné hudobné časopisy, i viacej vynikajúcich hudobných znalcov. Ba odborné hudobné časopisy i hudobní znalci vrúcnyimi slovami vyslovovali tú žiadosť, žeby pokračovalo sa v číh výdatnejšom vydávaní „Slovenských spevov“.

Táto žiadosť dostala určitého výrazu i zo strany účastníkov v početnej porade zhromaždených priateľov a milovníkov slovenského národa.

A ponevác číh ďalšia, tým zrejmejšia a pravdivejšia je skúsenosť, že naše slovenské prstonárodné spevy povážlive miznú, svoju pôvodnú rýdzosť tratia, a že ešte povážlivejšie ich iní odcudzujú a sebe privlastňujú: podpísané, ešte roku 1879 ustrojené, a teraz p. Ambrom Pietrom, na miesto pak medzi časom zomrelého blahej pamäti p. Jána Kadavého pp. Karolom Ruppelptom a Jánom Meličkom doplnené poverenctvo pokladalo si za súrnu povinnosť k pokračovaniu v zbieraní a vydávaní tlačou „Slovenských spevov“ porobiť potrebné kroky.

Tieto prípravné kroky možným urobili pokračovanie vo vydávaní „Slovenských spevov“.

A tak predkladáme prítomný zošit ako prvý zošit II. dielu „Slovenských spevov“ i za tento podnik i vôbec za slovenské prstonárodné hudobné umenie zaujímajúcemu sa čtenému obecenstvu. Robíme to s tou úctivou prosbou, aby ono ochotne a možno najvýdatnejšie zaujať sa ráčilo hojným odoberaním tohto II. a aj I. dielu za peňažitú a zbieraním zvlášte v krajoch, ktoré v I. diele alebo v dostatočnom počte alebo naskrze nie sú zastúpené, hudobnú podporu.

Pokračovať budeme v tomto podniku tak dlho, dokiaľ nám to peňažná a hudobná podpora dovoľí.

Na tento podnik vzťahujúce sa príspevky akéhokoľvek druhu prosíme adresovať na podpísaného predsedu povereníctva.

V Turč. Sv. Martine 1. júna 1890.

Povereníctvo pre zbieranie a vydanie „Slovenských spevov“:

JÁN FRANCISCI
predseda

AMBRO PIETOR
člen

PAVEL MUDROŇ
člen

ONDREJ HALAŠA
pokladník

KAROL RUPPELDT a JÁN MELIČKO
poriadatelia „Slovenských spevov“

30.

Rezko

P. Izák — I. Šenšelová, 1889, Očová, Žvolenská

[: Osem bolo tých našich husí :]
 [: dvaja sa gunári,
 pasú sa po háji, :]
 gagagaga gagagaga,
 dvaja sa gunári,
 pasú sa po háji.

Prišla na to jedna kochlačka :
ty si, sestra, len rapotačka,
[: len daromne gágaš
a do sveta tláčaš, :]
gagagaga gagagaga,
len daromne gágaš
a do sveta tláčaš.

Ako sa tie húsky tam pásli,
od gunárov delako zašli ;
[: zbadali gunári,
na húsky gágali, :]
gagagaga gagagaga,
zbadali gunári,
na húsky gágali.

Prišla na to jedna s hrvolom,
múdra, ako vrece s popolom,
[: štípala tú mladú,
že robila zvalu, :]
gagagaga gagagaga,
štípala tú mladú,
že robila zvalu.

V rukopise je nad 5.—8. taktom naznačené posunutie melódie hore značkou 8.....va a od 9. taktu je potom melódia zapísaná o oktávu vyššie. V 1. vyd. nie je označené opakovanie tretej časti nápevu.

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

III. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME III

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
III. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1976 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-13-5 (print, 3. diel)

ISBN 978-80-69114-21-0 (PDF, 3. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

ÚVOD

Verní sľubu, ktorý vyslovili sme na konci II. dielu „Slovenských spevov“, ideme pokračovať v zbieraní a tlačou vydávaní „Slovenských spevov“.

Neodolateľne ponúka nás k tomu túžba vyhovieť žiadosti tých hudobných znaleckých a ochotníckych kruhov, ktoré poznali hudobnú hodnotu slovenských spevov. Ešte vo väčšej miere ponúka nás láska a povinnosť naproti nášmu slovenskému národu, podať čím bohatší obraz, dôkaz a obsah vynikavej hudobnej nadanosti a bohatosti spevových výtvorov nášho slovenského ľudu. Ale nadovšetko ponúka nás úzkostlivá starostlivosť o zachránenie týchto spevových pokladov poeticko-hudobnej duše nášho slovenského ľudu pred vyhynutím, zopsutím a odcudzením, ktoré im s každým dňom v desnejších rozmeroch a nebezpečnejšie hrozia.

Týmto I. zošitom započína sa diel III. „Slovenských spevov“.

Pokračovať chceme tak dlho, dokiaľ na splnenie hlavných podmienok dosavádneho vydávania spoliehať sa môcť budeme.

Tieto hlavné podmienky sú dve. Jedna z nich je, aby priatelia nášho podniku, menovite v krajoch zberateľmi dosavád nenavštvivených, neustávali zozbierať a nám podávať dostatočný spevový a piesňový materiál z toho bohatstva, ktoré náš slovenský ľud sčiasťky ako po svojich predkoch zdedený poklad prechováva, sčiasťky vnove tvorí. Druhá z tých hlavných podmienok je, aby už vytlačené, ako i vytlačiť sa majúce zošity čím bystrejšie a čím hojnejšie rozširované a speňažované boli, na každú prípadnosť v tej miere, žeby výdavky na vydanie potrebné z utrženej hodnoty zaokryté boli.

Počet zošitov nasledovať bude taký, aký vydať dovoli milosť božia a ochota a štedrota obecnstva a národa.

Zošity vyhotovené budú každý v 5. tlačených hárkoch a v spôsobe takom, ako dosavádne.

Cena každého zošitu bude ako dosiaľ, t.j. **50 kr. alebo 1 koruna.**

Všetky hudobné a piesňové príspevky prosíme najpríhodnejšie bezprostredne posilať podpísanému redaktorovi, p. Karolovi Ruppeldtovi, do Liptovského Sv. Mikuláša (Liptó-Szt.-Miklós), pošta tamže.

V Turčianskom Sv. Martine na Všetech svätých 1898.

Povereníctvo pre zbieranie a vydávanie „Slovenských spevov“ :

JÁN FRANCISCI
predseda

PAVEL MUDROŇ
člen

AMBRO PIETOR
člen

ONDREJ HALAŠA
pokladník

KAROL RUPPELDT a JÁN MELIČKO
redaktori a poriadatelia „Slovenských spevov“

15*)

[K. Ruppeltdt] — K. Križanová, [1898],
Súľov, [Trenčianska]

Mierne

Po - ve - dal nám slá - vi - ček,
že k nám cho - jí Ja - ní - ček, po lúč - ke,

po ze - le - nej, svo - jej mi - lej pre - mi - le - nej.

Povedal nám sláviček,
že k nám chojí Janíček,
po lúčke, po zelenej,
svojej milej premilenej.

(Odpadla mu šablíčka
z jeho koňa šimlíčka!
Poj mi hu, milá, podať,
už ja musím maširovať.

Čo ťa je, milý, po mne,
ja doma, tys' na vojne!
A jak ty mňa rada máš,
popredaj ty, čo len kde máš!

Popredaj vínohrady,
vymeň mňa, milá, z vojny!
Vínohrady nepredám,
vínohrady ja rada mám.)

(*) Už uverejnená v II. diele pod č. 636, ale toto je cele inakšia. Red.)

Pozri poznámku pri piesni č. 1.

*

Melódia : [Sl. sp. II 636].

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

IV. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME IV

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
IV. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1978 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-14-2 (print, 4. diel)

ISBN 978-80-69114-22-7 (PDF, 4. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

ÚVOD

Doterajším vydaním prvej časti nového spracovania SLOVENSKÝCH SPEVOV — troch dielov druhého doplneného, kritického a dokumentovaného vydania — sa prakticky ukončila reedícia tejto historickej zbierky slovenských ľudových piesní v pôvodnom edičnom rozsahu.

Nasledujúca druhá časť — ďalšie tri diely označené ako Dodatky, ktorých prvý diel predkladáme — obsahuje tie piesne, ktoré neboli z pôvodných príspevkov zachovaných zo zberateľskej akcie ku Slovenským spevom z rozličných príčin — bližšie sa o nich hovorí v úvode prvého dielu na str. 51 — 52 a 61 — pojaté do pôvodného vydania zbierky a zostali dodnes — temer sto rokov — nepoužité; prakticky tu ide o ich prvé vydanie.

Oproti prvej časti zbierky, v ktorej sa i v novom vydaní zámerne zachovalo pôvodné, náhodilé, nesúrodé usporiadanie piesní, v Dodatkoch sú piesne jednotlivých prispievateľov uvedené pospolu, pričom sú tieto celky aj ich poradie usporiadané chronologicky, počínajúc najstarším príspevkom Ľ. Vansu. V tejto časti sú piesne číslované cez všetky tri diely priebežne, pričom zhodou okolností, nakoľko tu ide o 2153 piesní, mohli sme z praktických dôvodov zachovať priemerný rozsah pôvodných dielov zbierky, a to v prvých dvoch dieloch Dodatkov po 700 piesní a v treťom diele zvyšok.

K tomu, čo sme už povedali o výbere a podaní piesní pre Dodatky v edičných poznámkach pre druhé vydanie Slovenských spevov v úvode prvého dielu na str. 61—64, pre informáciu dodávame, že v pozostalých príspevkoch ku Slovenským spevom sa nachádza aj niekoľko piesní bez textov, teda iba nápevy, a mnohé piesne, najmä starších príspevkov, sú iba s incipitmi textov. Ak je pri takýchto záznamoch udaný odkaz na textový prameň, a vo väčšine prípadov je udaný, vtedy podľa neho dopĺňujeme chýbajúce časti a to buď v úplnosti, teda i viacslohový text, to ak ide o prameň menej dostupný, alebo len sčasti, napr. prvou slohou, keď sa rovnaký text už podobným spôsobom použil v zbierke v celosti. Ak sa pri piesni odkaz nenachádza, alebo odkazový text nie je adekvátny nápevu, prípadne pokračovanie textového incipitu je problematické, vtedy spôsob doplnenia komentujeme vlastnou poznámkou, v krajnom prípade ponechávame záznam neúplný. V prípadoch, keď odkazový text na daný nápev metricky nevychádza, a pritom zjavne ide o nejakú chýbajúcu zložku, najčastejšie o nejakú náhodile sa vyskytujúcu slovnú časticu, napr. „ej“, vtedy

dopĺňujeme chýbajúcu časť v použitom odkazovom texte spôsobom vlastným iba pre Dodatky – v okrúhlych zátvorkách; to pre odlíšenie od hranatých zátvoriek, v ktorých sa nachádza odkazový text. Pravda, zachovalo sa aj niekoľko príspevkov neúplných, iba notová časť s prvou podloženou slohou textu, pričom textová časť príspevku s nekontrolovateľným počtom slôh chýba buď celá alebo len sčasti. Na túto okolnosť upozorňujeme pri príslušných piesňach poznámkou pod čiarou.

Z praktických príčin, ale hlavne preto, lebo nasleduje nová časť Slovenských spevov, pokladáme za účelné zopakovať hlavné zásady osobitného použitia značiek a grafickej úpravy textových (i hudobných) náležitostí tejto edície, majúce v nej a práve pre ňu mimoriadny význam, uvedené v úvodnej časti prvého dielu na str. 73, so zvláštnym zreteľom na spracovanie tejto časti diela:

1. Náležitosti prvého vydania zbierky, či už majú podklad v autentických rukopisoch alebo aj nie (v prípade postrádania príspevku alebo rôznych doložíek a doplnkov editorov), sú v tomto vydaní vysádzané o byčajným (stojatým) písmom, akým sú tlačené celé Dodatky.

2. Náležitosti rukopisov, ktoré neboli uvedené v prvom vydaní, sú vysádzané *kurzívou* – ležatým písmom; tento znak je pre Dodatky bezpredmetný. Notačné doplnky sa komentujú poznámkou pod čiarou.

3. Náležitosti prvého vydania, ktoré nemajú podklad v rukopisoch, sú uvedené v okrúhlych zátvorkách: (...); ak sa rukopis príspevku nezachoval, je celý provenienčný údaj o piesni (nad notáciou) v okrúhlych zátvorkách, napr.: (E. Lang, [1890], Zvolen). Tento znak je v uvedenom zmysle pre Dodatky bezpredmetný, preto sa ho tu použilo pre vsuvky do odkazových textov.

4. Náležitosti, dodané do tohto nového vydania spracovávateľom na základe druhotných dokumentov, sú uvedené v hranatých zátvorkách: [.....].

5. Vlastnú funkciu zátvoriek v údajoch prispievateľov i prvej redakcie zastávajú lomené zátvorky: <.....>.

6. Prvou redakciou urobené zmeny v piesňových textoch sú sádzané nad autentickým znením.

7. Náhradný rukopisný výraz toho istého pojmu v piesňovom texte je oddelený šikmou čiarou, napr.: dievča/*milá*; v Dodatkoch sa tieto výrazy stavajú aj nad seba, napr.: dievča
milá

8. Notový záznam (v hlavnej osnove) podáva s istými výnimkami autentickú podobu nápevu podľa rukopisu. Ak sa rukopis nezachoval, podáva obraz nápevu prvého vydania.

9. Malá (úzka) notová osnova nad hlavným záznamom nápevu vyznačuje zásah prvej redakcie; v Dodatkoch zachytáva pochybný zápis zberateľa. Chybný zápis zberateľa v prvých troch dieloch zbierky zachytáva malá osnova pod hlavným záznamom nápevu, v ktorom je paralelne úprava editorov. Ak nie je uvedené inak, malá osnova má rovnaké predznamenanie ako hlavný záznam a je s ním vždy v rovnakej

polohe. V ojedinelých prípadoch — pri uvádzaní zmien v rytme — nahrádza malú osnovu jedna linajka alebo len malé noty bez osnovy.

10. Iné predznamenanie v krátkej malej osnove vyjadruje zmenu tóniny vzhľadom na notáciu hlavného záznamu. Podobne vyznačené odlišné predznačenie taktu (od predznačenia v hlavnej osnove) v istých prípadoch naznačuje iba iné rozmiestnenie taktových čiar pri zachovaní notových hodnôt hlavného záznamu.

11. Nota — prázdna alebo plná — v zátvorkách na začiatku notácie označuje počiatočnú notu rukopisu; ak sa rukopis nezachoval, označuje počiatočnú notu prvého vydania. V oboch prípadoch je nápev v tomto vydaní transponovaný. Ak nie je uvedené poznámkou inak, vtedy prázdna (biela) nota určuje, že poloha nápevu v prvom vydaní je zhodná s polohou rukopisu; v Dodatkoch udáva bezvýhradne polohu rukopisu. Ak je udaná plná (čierna) nota, je poloha nápevu prvého vydania totožná s polohou tohto vydania; pre Dodatky je tento znak bezpredmetný. Záznam bez noty v zátvorkách (z technicko-notačných príčin sa použilo okruhlych zátvoriek napriek tomu, že tento znak zaviedol spracovávateľ nového vydania) je v prvom i v tomto vydaní polohou zhodný s rukopisom.

12. Malé noty v hlavnej osnove sú zapisovateľom udaným variantom nápevu; ich iný pôvod je uvedený poznámkou alebo príslušným znakom.

13. Dve bodky nad notou () ju delia na dve nižšie rytmické hodnoty; zvyčajne platia pre text ďalších — rozšírených slôh.

14. Ligatúra spája dve noty () do jednej vyššej rytmickej hodnoty a platí pre text ďalších — skrátených slôh.

15. Poznámky prispievateľov i prvej redakcie sa uvádzajú pomocou hviezdičky (*) bezprostredne za textom piesne. V poznámkach, v ktorých sa prispievateľ odvoláva na číslo piesne svojej rukopisnej zbierky, sú namiesto tohto čísla bodky a za nimi je v zátvorkách uvedený odkaz na príslušnú pieseň vo vydaní, napr.: Viď var.... [Sl. sp. D 161].

16. Poznámky spracovávateľa tohto vydania sa uvádzajú pomocou križika (+) alebo aj bez neho priamo pod čiarou piesne.

17. V dokumentačných údajoch o komparácii piesní — taktiež pod čiarou — za heslom *Melódia kurzívou* vysádzané odkazy poukazujú na totožný nápev príslušnej piesne. Odkazy na piesne bližšej príbuznosti sú sádzané *obyčajným* písmom. Odkazy na piesne vzdialenejšej príbuznosti sú v *hranatých zátvorkách*.

18. V signatúre odkazu označuje rímska číslica za skratkou prameňa príslušný diel (zväzok) citovaného prameňa, napr.: Sb. MS I. Arabská číslica za skratkou prameňa hore určuje jednotlivé vydania, napr.: Rup.¹; Rup.². Veľké písmeno D za skratkou Slovenských spevov, teda Sl. sp. D, je označením pre nasledujúcu časť tohto diela — Dodatky (pozri zoznam spracovaných prameňov a ich skratiek v prvom diele na str. 76). Potom nasleduje v signatúre číslo, ktoré ak je v zátvorkách, označuje stranu prameňa, a ak je bez zátvoriek, udáva poradové číslo piesne. Ak má

citovaný prameň piesne usporiadané v skupinách so samostatným číslovaním, v tom prípade sa uvádza aj číslo strany (v zátvorkách) aj číslo piesne. napr. : Sb. MS II (19) 7.

19. V údajoch o proveniencii piesní sa na prvom mieste uvádza prispievateľ. Ak rukopisný príspevok vznikol v spolupráci viacerých osôb a z označenia nie je jasný ich podiel na vzniku príspevku, uvádzame iba meno prvej z uvedených osôb s dodatkom a spol. (a spoločníci), napr. : S. Daxner a spol. V takom prípade uvádzame mená všetkých zúčastnených osôb len v zozname prispievateľov. Keď je však zreteľné, že nápev zachytila jedna osoba a text iná, vyznačujeme takúto spoluprácu uvedením oboch mien so spojovacou čiarkou (pomlčkou), pričom na prvé miesto kladieme prispievateľa nápevu. Ak je v rukopise uvedené meno, ktoré zreteľne udáva speváka, uvádzame ho za menom prispievateľa so skratkou sp. (spevák).

20. Skratka ok. pri lokalitnej zložke provenienčných údajov značí okolie príslušnej lokality,

21. var. — variant.

*

Tento úvod k Dodatkom Slovenských spevov vznikol dodatočne (r. 1974), na priamy popud so zreteľným predvídavým a správnym zámerom vydavateľa. Tak sa naskytla nielen možnosť zopakovať niektoré edičné zásady nového vydania Slovenských spevov a vítaná príležitosť tieto zásady upresniť a doplniť, ale súčasne aj možnosť realizovať nepredvídanú potrebu bližšie ozrejmiť podstatu tejto novej časti Slovenských spevov a príslušnou formou uviesť jej vydanie.

S radosťou využívam túto príležitosť aj na vyslovenie osobitne vrelej vďaky Slovenskému hudobnému fondu, ktorý mi v záverečnej fáze prác na tomto novom spracovaní Slovenských spevov udelením tvorivého štipendia umožnil venovať sa počas jedného roka výlučne tomuto zámeru a doviest' ho do konca. Do akej miery vydareného, to posúdi čas.

L. G.

39.

[Andantino]

L. Vansa, [1867—73, Gemermalohontská]

Do tej na-šej za-hra-deč-ky pek-nô sln-ce svie-ti,
za-sia-la tam mo-ja mi-lá vše-li-ja-ké kve-ty.

Do tej našej zahradečky
peknô slnce svieta,
zasiala tam moja milá
všelijaké kvety.

Keď si prišla, hneď si sadla
na mekkú postieľku:
poď ma, milý, odprevadiť
k zelenému hájku.

Keď zasiala, zakopala,
biela ruža zišla,
sama si ty, moja milá,
sama ku mne prišla.

Nač by som ťa odprevádzal,
môžeš tu nocovať,
mám ja mekkú postieľku,
budeme vedno spať.

A keď ľahla, hneď zaspala,
spala až do rána,
[a keď] ráno [hore] vstala,
že ju bolí hlava.

Melódia: Sl. sp. III 120.

40.

[Allegretto]

L. Vansa, [1867—73, Gemermalohontská]

Keď som iš-la z kos-te-la, sad-la som si na kraj
mi-lé-ho som vi-de-la,
na la-vič-ku, tiek-li mi sl-zič-ky po mém líč-ku.

Keď som išla z kostela,
milého som videla,
sadla som si na kraj na lavičku,
tiekli mi slzičky po mém líčku.

Ešte jednu sestru mám,
takej jej ja rady dám,
žeby sa mladá nevydala,
žeby mladým chlapcom pokoj dala.

Melódia: [Sl. sp. I 136] — [Sl. sp. D 374].

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

V. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME V

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
V. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1981 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-15-9 (print, 5. diel)

ISBN 978-80-69114-23-4 (PDF, 5. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

701.

[Comodo] P. Makovický a spol., 1880, [Liptovská]

Už som sa o - že - nil, vzal som si že - nu zľú,

ach, bo - že, pre - bo - že, čo bu - dem ro - bit' s ňú.

Už som sa oženil, vzal som si ženu zľú,
ach, bože, prebože, čo budem robiť s ňú.

Boha sa spustila, trúnok veľmi lúbi,
každý deň tri holby strculy vytrúbi.

Melódia : Sl. sp. II 36 – Sl. sp. I 143.

702.

[Moderato più mosso] P. Makovický a spol., 1880, Liptov

Keď sa ti, Ja - nič - ko, ej, spá - či - la voj - nič - ka,

kde ju máš, tu ju máš, se - daj na ko - nič - ka.

Keď sa ti, Janičko,
ej, spáčila vojnička,
kde ju máš, tu ju máš,
sedaj na konička.

Na konička sedal,
ej, pekne odpytoval:
odpusť mi, má milá,
čo som ťa rozhneval.

Odpusť mi, má milá,
ej, aspon tie dve slová,
čo som ťa rozhneval,
keď sme šli z kostola.

Odpusť mi, má milá,
ej, aspon tie dve viny,
čo som ťa nahneval,
keď som bol opilý.

Nebude ti, milý,
ej, vina odpustená,
čo pojdeš na spoveď
do Jeruzalema.

Jeruzalemský kňaz,
ej, ten ťa ospovedá,
ale ti bezo mňa
rozhršenia nedá.

Pojdem do kostola,
ej, sadnem si ku stene,
budem ťa preklínať
za moje prstene.

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

VI. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME VI

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
VI. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1983 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-16-6 (print, 6. diel)

ISBN 978-80-69114-24-1 (PDF, 6. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

1401.

Allegretto

A. D. Svoboda, 1895, Pšurnovice, Trenčiansko

Poj ty, dziev-ča, poj ty za mna, ne - bu-dze ci kriv-da žiad-ná;
a ja sa dob - re mám, a ja te - ba vy - cho-vám.

Poj ty, dievča, poj ty za mna,
nebudze ci krivda žiadná;
a ja sa dobre mám,
a ja teba vychovám.

Štyri myši okocené,
to sú naše kravy dojné;
a ja sa dobre... atď.

Štyri kočky podkované,
to sú naše kone orné;
a ja sa dobre... atď.

Štyri jamy žita máme,
neboziecmi vyvrátané;
a ja sa dobre... atď.

Poj ty, dievča, poj ty za mna,
nebudze ci krivda žiadná;
a ja sa dobre... atď.

Nebudú ci husi gágac,
ani kury kotkodákac;
a ja sa dobre... atď.

1402.

Mierne

A. D. Svoboda, 1895, Pšurnovice, Trenčiansko

Ej, dze - že si ty, Ha - nu - len - ka,
bo - la, Ha - nu - len - ka, bo - la?

Ej, džeže si ty, Hanulenska, bola,
Hanulenska, bola?

Var.: Kde si bola...

Melódia: [Sl. sp. D 1428].

SLOVENSKÉ SPEVY

DRUHÉ DOPLNENÉ, KRITICKÉ A DOKUMENTOVANÉ VYDANIE

VII. DIEL

Spracoval

LADISLAV GALKO

SLOVAK SONGS

SECOND COMPLETED, REVISED AND DOCUMENTED EDITION

VOLUME VII

Edited by

LADISLAV GALKO

Hudobné centrum, Bratislava 2026

SLOVENSKÉ SPEVY

Druhé doplnené, kritické a dokumentované vydanie
VII. diel

© Ladislav Galko – dediči

© Hudobné centrum, Bratislava 2026

Reprint vydania z roku 1989 (OPUS, Bratislava)

Na príprave a digitalizácii tohto vydania sa podieľala Univerzitná knižnica
v Bratislave poskytnutím zdrojov zo svojich knižničných fondov.

Cover design © Martin Lőrincz

ISBN 978-80-69114-17-3 (print, 7. diel)

ISBN 978-80-69114-25-8 (PDF, 7. diel)

ISBN súborného vydania:

ISBN 978-80-69114-10-4 (print)

ISBN 978-80-69114-18-0 (PDF)

OBSAH

Úvod	10
Spracované pramene a ich skratky	19
I. Zoznam piesňových textov Slovenských spevov	23
II. Zoznam zberateľov piesní Slovenských spevov	67
III. Orientačný register názvov lokalít v piesňach Slovenských spevov	73
IV. Zoznam lokalít piesní Slovenských spevov	85
V. Mapa zberateľských lokalít Slovenských spevov	96
VI. Prehľad charakterizovaných piesní Slovenských spevov	99
VII. Zoznam viachlasných piesní Slovenských spevov	107
VIII. Prehľad osobných vlastných mien z piesňových textov Slovenských spevov	109
IX. Prehľad zemepisných názvov z piesňových textov Slovenských spevov	117
X. Register piesňových nápevov použitých prameňov	131
XI. Prehľad piesňových nápevov použitých prameňov porovnaných s piesňami Slovenských spevov	177
XII. Porovnávací register piesňových textov spracovaných prameňov	185

СОДЕРЖАНИЕ

Введение	12
Обработанные источники и их сокращения	19
I. Список песенных текстов Словацких песен	23/63
II. Список собирателей песен Словацких песен	67/71
III. Ориентационный указатель названий областей, появляющихся около песен Словацких песен	74/80
IV. Список географических названий, находящихся в текстах песен Словацких песен	85/92
V. Карта областей, где собирались песни Словацких песен	96
VI. Перечень характеризованных песен Словацких песен	99/104
VII. Список многоголосных песен Словацких песен	107
VIII. Перечень личных имен из песенных текстов Словацких песен	109/115
IX. Перечень географических названий из песенных текстов Словацких песен	117/127
X. Систематический каталог песенных мелодий использованных источников	131/173
XI. Список мелодий песен использованных источников, сравненных с песнями Словацких песен	177/182
XII. Сравнительный указатель песенных текстов обработанных источников	185/583

INHALT

Einleitung	14
Bearbeitete Quellen und ihre Abkürzungen	19
I. Verzeichnis der Liedtexte in den Slowakischen Volksliedern . . .	23/63
II. Verzeichnis der Liedsammler in den Slowakischen Volksliedern	67/71
III. Orientierungsregister der in den Slowakischen Volksliedern vorkommenden Ortsnamen	74/81
IV. Verzeichnis der Lokalitäten der Lieder in den Slowakischen Volksliedern	85/92
V. Die Landkarte der Sammlerlokaltäten	96
VI. Verzeichnis charakterisierter Lieder in den Slowakischen Volks- liedern	99/104
VII. Verzeichnis der mehrstimmigen Lieder	107
VIII. Übersicht der Personennamen aus den Liedtexten der Slowaki- schen Volkslieder	109/115
IX. Übersicht der geographischen Namen in den Liedtexten der Slowakischen Volkslieder	117/127
X. Register der Liedmelodien aus den verwendeten Quellen enthalte- nen Liedmelodien	131/174
XI. Übersicht der in den verwendeten Quellen vorkommenden, mit den Liedern der Sammlung Slowakische Volkslieder verglichenen Liedmelodien	177/182
XII. Vergleichsregister der Liedtexte der bearbeiteten Quellen	185/585

CONTENTS

Introduction	16
Dealt-With Sources & Their Abbreviations	19
I. List of Lyrics to the Slovak Songs	23/64
II. List of Slovak Songs' Collectors	67/71
III. Orientation Register of the Names of Localities Occurring in the Songs of the Slovak Songs	74/82
IV. List of Song Localities of the Slovak Songs	85/93
V. Map of the Song Collecting Localities	96
VI. Survey of Characterized Songs in the Slovak Songs	99/105
VII. List of the Many-Voiced Songs in the Slovak Songs	107
VIII. Survey of the Names of Persons in the Lyrics to the Slovak Songs .	109/115
IX. Survey of Geographical Names in the Lyrics to the Slovak Songs .	117/128
X. Register of Song Tunes and the Employed Sources	131/175
XI. Survey of the Song Tunes of the Employed Sources Compared With the Songs in the Slovak Songs	177/182
XII. Comparative Register of the Dealt-With Songs' Lyrics Sources . .	185/587

ÚVOD

Vydaním šiesteho dielu sa skončila edícia materiálovej časti druhého, doplneného, kritického a dokumentovaného vydania *Slovenských spevov*.

Siedmy diel obsahuje rôzne prehľady, registre. Ich voľbu podmienili tieto okolnosti: 1. spôsob uvádzania provenienčných údajov o piesňach v materiálovej časti zbierky a čiastkové registre v jednotlivých dieloch, 2. starobylosť materiálovej časti zbierky, 3. nevyváženosť dokumentácie textovej a hudobnej zložky uverejnených piesní, 4. dokázateľná súvislosť mnohých piesní zbierky s piesňami zo starších prameňov.

Zámerom registrov je podať súhrnné zoznamy údajov uvedených v jednotlivých dieloch zbierky (zoznam piesní a zberateľov), poskytnúť základné biografické údaje o zberateľoch piesní, riešiť problematiku vývinu názvov zberateľských lokalít a podať ich prehľad, predložiť historický obraz osobných mien a geografických názvov, poukázať na typické znaky ľudových piesní a na výskyt viachlasných piesní v *Slovenských spevoch*, vytvoriť zoznam piesňových nápevov ako ekvivalent k bežným zoznamom piesňových textov a uľahčiť orientáciu v nápevoch (aj prostredníctvom melodickej dokumentácie, ktorá sa uvádza pod jednotlivými piesňami materiálovej časti) a textoch piesní spracovaných prameňov.

Registre sú dvojaké. Jedny spracúvajú iba piesne zo *Slovenských spevov*, iné spracúvajú piesne zo všetkých použitých prameňov. Na túto okolnosť poukazujú vlastné názvy registrov. Pod nimi sú uvedené príslušné komentáre, zväčša veľmi stručné, ktoré treba čítať s prihliadnutím na registre.

Jednotlivé piesne sa uvádzajú signatúrami. Na prvom mieste je skrátený bibliografický údaj prameňa (pozri nasledujúci prehľad *Spracované pramene a ich skratky*). Pri ňom uvedená rímska číslica (v Sl. sp. aj D – Dodatky) označuje diel prameňa (napr. Sl. sp. I, Šaf. II, Čel. III), resp. ročník vydania periodickej tlače (v niektorých prípadoch arabskými číslicami rok vydania). Arabská číslica vo forme indexu za skratkou prameňa označuje jednotlivé vydania (napr. Rup.¹, Rup.²). Na druhom mieste v signatúre je buď samotné poradové číslo piesne (pri prameňoch s priebežným číslovaním piesní, napr. Miš. 35), alebo číslo v zátvorke (okráhlej)

označuje stranu, na ktorej sa pieseň nachádza (pri prameňoch bez číslovania piesní, napr. Med. (310) alebo aj číslo strany, aj poradové číslo piesne (pri prameňoch so skupinovým uvádzaním piesní, napr. Kol. II (14) 2). V zátvorke teda uvádzame vždy číslo strany. Jestvujú však i také pramene, v ktorých sú piesne v jednej (hlavnej) časti priebežne číslované a v druhej časti bez číslovania, oddelené iba pomlčkami či hviezdikami. V signatúre daného prameňa sa to prejaví v graficky odlišnom uvádzaní čísel (bez zátvoriek i v zátvorkách, napr. Krč. 245 i Krč. (245)). Niektoré piesne majú dosť komplikovanú signatúru, a to preto, že sa v prameňoch, najmä v periodickej tlači, uvádzajú na rôznych miestach v skupinách s vlastným číslovaním i podčísovaním.

Siedmy diel nového vydania *Slovenských spevov* bol v podstate hotový už v roku 1962. Dodatočne sme jednotlivé registre iba doplnili o príspevky, ktoré sa našli neskôr (uviedli sme ich na konci 6. dielu) a upresnili sme ich komentáre.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým známym i neznámym pracovníkom, ktorí stáli pri zrode tohto nie jednoduchého edičného činu. Za všetkých spomeniem zodpovednú redaktorku ANNU TROKANOVÚ, ktorá svojou obetavou prácou a neobyčajnou trpezlivosťou podstatne prispela k zavŕšeniu celého projektu.

Môj kolega a priateľ etnomuzikológ O. ELSCHKEK povedal: „*Slovenské spevy sú pomníkom slovenskej ľudovej piesni...*“. K tomu dodávam už len to, že tento pomník stavali generácie slovenského ľudu a ja som len pokorný pútnik, ktorému sa pri ňom zastavil čas.

L. G.

Bratislava november 1986

SPRACOVANÉ PRAMENE A ICH SKRATKY

Z periodickej tlače (Čas. MSS, Letop. MS, Nár. kal. a Sl. pohľ.), s výnimkou Prvotín, boli použité iba piesne s nápevmi. Z českých prameňov (Bar. a Čel. I–III) iba piesne označené ako slovenské.

Bar. – *Národní písně moravské v nově nasbírané. Ve sbírku upravil František Bartoš. Po stránce hudební pořádá Leoš Janáček.* Praha 1901.

Bul. – *Slovenský venček z národných a prstonárodných piesní. Sostavil a vydal Blažej Bulla.* Martin 1896. Má iba texty (spracované len po s. 128; neúplný, jediný známy exemplár je v Univerzitnej knižnici v Bratislave).

Cz. – *Ľudové piesne z Liptova a Oravy. Podľa zbierky Jozefa Czupru z pol. 19. st. Spracoval Ladislav Galko.* Martin 1958.

Čas. MSS – *Časopis Museálnej slovenskej spoločnosti.* Ročník I a ďalšie. Martin 1898–1905.

Čel. I – *Slovenské národní písně sebrané Frant. Ladisl. Čelakovským.* Díel 1. Praha 1822. Má iba texty.

Čel. II – Tože. Díel 2. Praha 1825. Má iba texty.

Čel. III – Tože. Díel 3. Praha 1827. Má iba texty.

Fúr. – *Národní nápěvy ku Zpěvankám vydaným od Jana Kollára do not pro klavír uspořádané... od Vladislava Fůredyho.* Pešť 1837.

Chr. – *Veniec národních písní slovenských. Uvil a vydal M. Ch(rástek).* B. Bystrica 1862. Má iba texty.

Kad. – *Malý spevák, čili stručný návod ku spevu... Spísal Ján Kadavý.* Martin–Praha 1873.

Kol. I – *Národní zpěvanky, čili písně světské Slováků v Uhrách... sebrané od mnohých... a vydané od Jana Kollára.* Díel 1. Budín 1834. Má iba texty.

Kol. II – Tože. Díel 2. Budín 1835. Má iba texty. (V prehľadoch siedmeho dielu Slovenských spevov sa pracovalo s novým vydaním: Národné spievanky, SVKL, Bratislava 1953.)

- Krč. – *Slovenský spoločenský spevník z národních a prostonárodních písní. Sostavil A. H. K(ř)méry*. B. Bystrica 1871. Má iba texty.
- Letop. MS – *Letopis Matice slovenskej*. Ročník I–XII. Martin 1864–1875.
- Med. – *Detva. Monografia. Spísal Karol A. Medvecký*. Detva–Ružomberok 1905. Má nápevy i texty bez nápevov.
- Miš. – *Piesne ľudu slovenského. Vydáva Museálna slovenská spoločnosť... Piesne zo Spiša. Zozbieral Štefan Mišík*. Martin 1898. Má iba texty.
- Nár. kal. matič. – *Národní kalendár 1867, vydáva Matica Slovenská*. Ročník II. B. Bystrica 1866.
- Prvotiny – *Prvotiny pěkných umění...* Příloha českých novin vydávaných J. Hromádkom vo Viedni. Ročník 1817, č. 1–40. Má iba texty, ktoré dodal P. J. Šafárik.
- Rup.¹ – *Venček slovenských narodních písní. Pre školy uvil a vydal Karol Ruppeldt*. Praha 1874.
- Rup.² – Tože. Druhé prepracované vydanie. Martin 1884.
- Rup.³ – *Spevníček dvojhlasných slovenských písní. Napísal a vydal Karol Ruppeldt*. Ďalšie prepracovanie tohože. Ružomberok 1897.
- Sal.¹ – *Národní spevník. Sostavil a vydal Karol Salva*. Ružomberok 1897. Má iba texty.
- Sal.² – Tože. Druhé rozmnožené vydanie. Ružomberok 1898. Má iba texty.
- Samm. – *Sammelbände der internationalen Musikgesellschaft* (E.V.). Lipsko 1902. V článku *Slowakische, griechische, walachische und türkische Tänze, Lieder u. s. v. Nach einem Manuskript veröffentlicht von Otto Heilig* sú uverejnené tri notované slovenské ľudové piesne z roku 1835.
- Sb. MS I – *Sborník slovenských národních písní, pověstí...* Vydáva Matica slovenská. Red. Michal Chrástek. Zväzok 1. Viedeň 1870. Má nápevy i texty bez nápevov.
- Sb. MS II – Tože. Red. Pavol Dobšínský. Zväzok 2. Martin 1874. Má nápevy i texty bez nápevov.
- Sb. Sl. – *Sbírky prostonárodní, které pořádá pohádková komise liter. řečn. spolku „Slavia“ v Praze. Řady druhé oddělení V: Písně slovenské. Red. Prorok* (O. Halaša). Praha 1879. Má iba texty.
- Sl. pohľ. – *Slovenské pohľady...* Ročník I a ďalšie. Martin 1881–1905.
- Sl. sp. I – *Slovenské spevy. Vydávajú priatelia slovenských spevov. Poriadateľ Ján Kadavý*. Diel 1. Martin 1880–1882.
- Sl. sp. II – Tože. *Poriadateľia Karol Ruppeldt a Ján Meličko*. Diel 2. Martin 1890–1897.
- Sl. sp. III – Tože. *Redaktori a poriadateľia Karol Ruppeldt a Ján Meličko* (posledný zošit M. Ruppeldt). Diel 3. Martin 1899–1907 (1926).
- Sl. sp. D – Tože. *Dodatky*. (V prehľadoch siedmeho dielu Slovenských spevov sa

pracovalo s materiálmi ich nového vydania: *Slovenské spevy I–VI, OPUS, Bratislava 1972–1983.*)

Such. – *Písně světské lidu slovenského v Uhřích v hudbu pro klavír uvedené... od Dra M. Szuhány* (Sucháň – podľa Kollára i Riznera). Pešť 1830 (podľa Riznera).*

Šaf. I – *Písně světské lidu slovenského v Uhřích. Sebrané a vydané od Pavla Jozefa Šafaříka, Jana Blahoslava a jiných.* Díel 1. Pešť 1823. Má iba texty.

Šaf. II – Tožé. Díel 2. Pešť 1827. Má iba texty.

Šk. – *Venec slovenských národných piesní. Sostavil Jozef Škultéty.* Martin 1897. Má iba texty.

* Pozri poznámku v prvom diele *Slovenských spevov* na s. 11.

I. ZOZNAM PIESŇOVÝCH TEXTOV SLOVENSKÝCH SPEVOV

Zoznam obsahuje autentické textové incipity piesní *Slovenských spevov*, usporiadané abecedne podľa jednotlivých slov.* V abecednom usporiadaní sa nerozlišuje medzi dlhými a krátkymi hláskami a písmenami *d-ď, t-ť, n-ň, l-l'*; písmená *ô* a *ä* sa posudzujú ako *o*, resp. *a*. Repetíciou skrátené rovnaké časti incipitov sa v abecednom usporiadaní posudzujú ako rozpísané jednotky. (Skrátená) signatúra stojaca za incipitom udáva príslušný diel *Slovenských spevov* (príp. oddiel D – dodatky) a číslo piesne. Hviezdička za ňou naznačuje, že ide o ďalší – samostatný – piesňový text piesne s príslušným číslom. Apostroфом sa naznačuje, že pieseň má iba začiatok prvej strofy bez pokračovania textu.

A, a, a, každá žena zlá D 344
A či ja ci vina D 1510
A čo by sa zišli zo sveta I 325
A dolina, dolina, :/ rozmarín III 325
A /: : Džievčence, : :/ kdze na trávu D 1048
A hoja, hoja, sloboda moja D 762
A hrdlička hrkotala D 1209
A chtora dzivočka svojo dzivoctva I 528
A ja ja ja ja, sloboda moja D 860
A ja mám ráno stať III 108
A ja mám v zahrade taký koreň D 1537
A ja nešťasny, što maju delati D 1582
A ja som, :/ ej, koničky napásol D 236
A ja som :/ koničky napásol D 987 b
A ja som :/ ovečky napásol D 987 a
A ja som nemusel vojačkom byti II 551
A ja som spod Kriváňa II 625
A ja som z Oravy debnár I 471
A kdeže ich opereš D 167
A keď má na vojnu íť D 1491*

A kej ja len pojdzem II 105
A mňa otec vyšticuval II 546
A my chlapci, my šuhajci I 402
A na huri krničenka D 1583
A na moste tráva roste D 339
A na našim dvure stojí vrany kuň D 1553
A na tom zvolenskom moste I 491
A náš Janík ništ nerobí D 1758
A okolo Prešova II 18
A poniže Tisovca I 396
A ponižej roli II 157
A pozdola Zvolena D 399
A ta dolu k Dunaju D 940
A tá naša jarabička III 589
A tá naša krajčová II 692*
A tak idú naše časy D 1256
A takto ten sedliak D 764
A tam dole na dole III 149
A tam dole na úhore III 166
A tam dole pri marase D 1435

* V zoznamoch piesní jednotlivých dielov zbierky sme sa pridŕžovali pôvodného abecedného usporiadania – podľa súvislého radu písmen.

- A tam dole pri Prešporku D 1638
 A tam dole za Dunajom III 432
 A tam dolu k Dunaju II 67
 A tam dolu na rinečku II 56*
 A tam dolu v ležici D 1763
 A tam hore lieščina II 257
 A tam hore na dole D 591
 A tam hore na javore II 725
 A tam hore v panskom poli D 1851
 A tam hore za mlynom D 2024
 A téj našej kucharce D 1304
 A ten Janké Ondro II 671
 A ten Jožko Šubry III 372*
 A ten kutský cinter D 886
 A ten starý Hajko III 430
 A ten vršek :/ a tá skala III 532
 A tie naše pekné kozy I 41
 A to kucké širé pole D 806
 A toto dzifčatko II 154
 A ty, bača, hore vstávaj I 593 k
 A ty, dievča, čo ty to I 375
 A ty, diovča, poď s nami II 67*
 A ty, douča, luteránča III 84
 A ty, dzifče, co tam maš I 531
 A ty, dzivče, co tam maš D 1557
 A ty, Kačo, Katerina D 1404
 A ty, milá, na Dunajku čo robíš D 994
 A ty moja majmilejšia III 352
 A v tej mojej zahradôčke II 569
 A v tej našej studienecke D 639
 A v tej našej zahradečke D 673
 A v tej našej zahradienke D 592
 A v tej našej zahradôčke II 493, 569; D 252, 418
 A v tej našej zahradôčky D 1125
 A v tom našom cintoríne D 632
 A vám, manko, a vám III 455
 A veru, družice III 293
 A veru, milý môj III 263, 478; I 554*
 A veru na holi III 137
 A veru, nevesty D 1235
 A veru, Ondreju D 1233
 A veru, suseda I 555*
 A vy mamka moja D 1753
 A vy páni muzikanti D 526
 A vy stará mamičko D 830
 A za našu zahradečku II 658
 Ačkoli som ovčiar len I 145'
 Aha, mhm, čo mi dáš D 980
 Ach, Anička, neumieraj-raj-raj D 537
 Ach, bože dobrý, čo som ja dočkal II 80
 Ach, bože môj, čo mám robiť I 295
 Ach, bože môj, na tom svete márnom III 38
 Ach, bože môj, na tom sveťe márnom D 1464
 Ach, bože môj, pane môj, čo mám hriešna I 111
 Ach, bože moj, prebože moj, čo som ta III 54
 Ach, bože môj, prebože môj, de ja budem II 698
 Ach, bože moj, prebože moj dobrý, dze ja D 1810
 Ach, bože môj, prebože môj, kde ja budem
 II 224; D 1259
 Ach, bože moj, prebože moj, šak je zle D 1812
 Ach, bože môj, prebože môj, šak som smutná
 D 1312
 Ach, bože môj premilený, tamto je ten štep II 279
 Ach, bože moj, vy poccivé panny III 162* (3. sl.)
 Ach, bože muj, bože, prečo me tak tresceš D 366
 Ach, bože muj, prebože muj, co sa mi to stauo
 D 822
 Ach, bože, prebože, jak je ten svet zmotaný
 D 1279
 Ach, bože, prebože, jak ma bolá zuby III 370
 Ach, bože, prebože, som v ťažkej nemoci D 1922
 Ach, Hanulka, pekná žára II 713
 Ach, hora, hora, zelená hora D 1458
 Ach, hora, horička III 405
 Ach, ja frajera nemám D 2029
 Ach, ja prenešťastná D 62
 Ach, ja som vojačik D 2072
 Ach, ja zarmúčená D 523
 Ach, Janenko, duša má II 235; D 2034 a
 Ach, Janičko, čože myslíš I 318
 Ach, má milá, nebuď taká D 1028 b*
 Ach, má premilá perličko D 627
 Ach, mamička moja, dobre sa tu majte III 434
 Ach, mamička moja, nespala som III 334; D 203
 Ach, mamička premilá D 1736
 Ach, mamička, už idú D 582*
 Ach, maminka moja, dodajte mi rady D 494
 Ach, milá, milá, zlá je novina D 593
 Ach, môj bože, čo mám robiť I 295*
 Ach, mužu, mužu, poď len domov III 99
 Ach, padá, padá rosička II 670
 Ach, šak si ty, krahuličku D 2104
 Ach, už som zložila I 502
 Ach, vojnička, vojna má D 1382
 Ach, zachodí slniečko D 565
 Ach, ženy, ženy, poraďteže mi D 1325
 Ach, ženy, ženy, poraďteže mi D 1971
 Aj bože môj, husárov verbuju D 465
 Aj, bože môj, prebože môj milý, dze ja III 440
 Aj, hora, hora, zelená hora III 303
 Aj, hory, hory, zelené hory III 363
 Aj, mamička moja, dajte mi vy rady D 1713
 Aj sa buje skala lámac III 36
 Aj ty čierna hora D 1352

II. ZOZNAM ZBERATEĽOV PIESNÍ SLOVENSKÝCH SPEVOV

V tomto zozname uvádzame okrem mien evidentných zberateľov piesní, uvedených v provenienčných údajoch, aj také osobné mená, ktoré sú pri niektorých piesňach Slovenských spevov udané v poznámke, a to väčšinou bez bližšieho určenia vzťahu ich nositeľa k príslušnej piesni. Môže ísť o meno speváka (interpreta), prípadne sprostredkovateľa textu, ale aj o revidenta piesne a pod. (pričom však nejde o zjavne sprostredkujúci údaj, napr. meno KOLLÁR je poukaz na prameň – Národné zpievanky; to sa rieši inde). Pri týchto menách uvádzame číslo piesne v zátvorke.

BAJZA: D (28).

BARTONEK, V.: II 112, 117, 128, 135, 136, 149, 152, 153, 159–161, 164, 167, 168, 172–174, 225, 227, 230, 235, 241, 246, 253, 269–271, 280, 282, 283, 287–289, 292, 304, 312; D 1265–1289.

BAZOVSKÝ, P. – HODŽA, J. M.: I 64, 81, 365; D 489–629.

BENCÚROVA: D (198).

BOLVANSKÝ: I (475); D (3), (95), (96),

BRÁDŇAN: D (62).

BUGALA, F.: I 288, 395, 443, 501, 502; II 13–15, 393, 397, 405, 494, 498; D 752–764.

BULLA, A. P.: I 1, 165, 213, 217, 220, 485–487, 503, 507, 541, 542, 549, 558, 563, 575.

BULLA, B.: II 329, 542, 544, 547, 549, 557, 558, 560, 565, 569, 570, 572, 573, 579, 581, 584, 585, 592, 594, 707–709, 711, 715–717, 721, 727, za č. 737, 745; III 259, 263, 264 a, 265–267, 273–275, 284, 288, 292–294, 301, 306, 307, 314, 315, 320, 322, 333, 338, 341, 342, 349–361, 373, 374, 388–390, 397–399, 408, 420, 421, 478; D 1157–1170, 1230–1237.

BULLA, B. – HALASA, O.: III 66, 67, 69, 85–87, 92, 93, 106 a, 109, 111, 113, 114, 121–123, 126, 135–137, 141, 148, 151, 154, 156, 161 a,

163, 167, 173, 178, 181, 182, 189–191, 193–195, 209, 212, 215, 216, 221, 226, 229, 235–237, 246, 247, 255, 256, 296–298; D 1171–1177.

BULLA, B. – MARKOVIČOVÁ, L.: III 279, 281, 285, 286, 289, 290, 295, 299, 300, 305, 308–311, 317, 323–327, 334, 336, 337, 343, 347, 348, 355–358, 364–366, 375–378, 391, 392, 400, 401 a, 409–412, 422–425, 432–435, 446–448, 455–457, 465–467, 481–484, 492–495; D 1178–1229.

ČAJAK: D (1657).

DAXNER, I. pozri Daxner, S., I., J. a Kuchta, S.

DAXNER, J. pozri nižšie.

DAXNER, S., I., J. a KUCHTA, S.: II 90, 191, 195, 222, 223, 226, 228, 229, 231, 233, 234, 238, 239, 242–245, 250–252, 258, 262, 272, 273, 275, 279, 281, 284, 285, 290, 291, 293–296, 298–300, 302, 303, 306, 308, 311, 314, 316, 318, 320, 325, 332, 334, 342, 349–352, 356, 362, 364, 365, 381, 384, 385, 389, 390, 396, 399, 406–409, 411, 413, 416, 418, 421, 423, 428, 432, 433, 435, 440, 441, 449, 452, 464, 467, 469, 474 b, 481, 483, 486; D 1238–1264.

FAJNOR: II (542), (544), (547), (549), (557), (558), (560), (569), (570), (572).

FOKOŠ: D (67).

III. ORIENTAČNÝ REGISTER NÁZVOV LOKALÍT V PIESŇACH SLOVENSKÝCH SPEVOV

V provenienčných údajoch i v poznámkach pri piesňach Slovenských spevov sú uvedené názvy lokalít (obcí alebo ich častí, osád, samôt, oblastí), udané (súvekými) zberateľmi alebo prvou redakciou v podobe, ktorá zväčša už dávno podľahla vývinu. Zaujímavé je, že nepoužili oficiálne maďarské názvy, ale slovenské pomenovania. Preto v tomto registri uvádzame nielen pôvodné podoby názvu, no aj terajšie pomenovania lokalít.* V prípade potreby uvádzame i posledné samostatné názvy lokalít spred ich administratívneho pričleňovania, zlučovania s existujúcimi obcami. Heslá sú usporiadané abecedne podľa základnej časti názvu (napr. Dačov Lom je pod písmenom L – Lom), pričom pádové tvary substantívnych názvov upravujeme na nominatívnu podobu, (napr. v Kálnici na Kálnica). Súvisiace heslá sú spojené spätnými odkazmi.

Základnými heslami sú:

1. názvy, ktoré sa dodnes nezmenili, prípadne ktoré boli neskoršie iba doplnené o rôzne zložky – tie uvádzame podľa súčasného stavu v zátvorke, napr. Bánovce (nad Bebravou); (Banská) Hodruša; Hor. (-né) Bzince; (Malý – Veľký) Krtíš;
2. posledné názvy pred administratívno-správnym zlučovaním obcí, ktorých názvy sú dnes odlišné;
3. dnešné názvy obcí, ktoré sa síce administratívne nezmenili, ale ich názvy zastarali (napr. Prešporok, teraz Bratislava) – pri nich sa po dvojbodke uvádza príslušná oblasť (historická stolica alebo územie), do ktorej lokalita patrila a podľa ktorej ich možno vyhľadať v registri lokalít piesní. Pri názvoch stolíc a území uvádzame stránkovanie.

Ostatné názvy sú pomocnými heslami. Sú to buď adjektívne tvary substantívnych názvov (napr. príbelská), buď názvy, ktoré zastarali, alebo dnešné názvy spojených obcí, ktoré zahŕňujú aj pôvodnú lokalitu. Údaj uvedený po príkaze *pozri* odkazuje

* Podľa katalógu Abecedný seznam obcí a jejích částí s příslušnými dodávacími poštami v Československé socialistické republice. Praha 1964. (Register sme po vydaní tohto katalógu čiastočne prepracovali. L.G.)

na príslušné základné heslo. V základnom hesle po pomlčke a po skratke *pôv.* (pôvodne) nasleduje spätná inštrukcia, ktorá poukazuje na tvar názvu lokality zo Slovenských spevov (pričom sa diferencuje rukopisný údaj od zmeneného údajá v prvom vydaní zbierky). Slovom *teraz* sa poukazuje na terajší názov lokality. Výraz *pôv. tiež*, za ktorým sa uvádza zmenený názov, upozorňuje, že v zbierke sú oba tvary názvov – heslový i uvedený. Za nezistené alebo pochybné lokality kladíme otáznik v zátvorke.

Ábelová – pôv. abelovská . . . : Novohradská	B.(-anská) Bystrica : Zvolenská
abelovská <i>pozri</i> Ábelová	Bytča : Trenčianska
Badín : Zvolenská	Bytčica : Trenčianska
Nová Baňa : Tekovská	Hor.(-né) Bzince – teraz Bzince
Štiavnické Bane <i>pozri</i> Horná Roveň	pod Javorinou : Nitrianska
Banky : Hontianska	Bzince pod Javorinou <i>pozri</i> Hor. Bzince
Bánovce (nad Bebravou) . . . : Trenčianska	Cahnov – pôv. tiež Hohenau
Bardejov – pôv. tiež Bardiov . : Šarišská	(nem.) : Rakúsko
Bardiov <i>pozri</i> Bardejov	Cerová-Lieskové <i>pozri</i> Lieskové
Bátovce : Hontianska	Cerovo : Hontianska
Beckov : Trenčianska	Cinobaňa : Novohradská
Beluj – pôv. tiež Beluja . . . : Hontianska	B.(-ékešská) Čaba : Maďarsko
Beluja <i>pozri</i> Beluj	Čaca <i>pozri</i> Čadca
Belúša – pôv. Belúša : Trenčianska	Čadca – pôv. Čaca : Trenčianska
Belúša <i>pozri</i> Belúša	Čelovce – pôv. tiež čelovská . : Hontianska
Pofný Birinčok – pôv. Byrin-	čelovská <i>pozri</i> Čelovce
čok : Maďarsko	Černé <i>pozri</i> Čierne
(Nižná-Vyšná) Boca : Liptovská	Černová – teraz Ružomberok . : Liptovská
Bohunice : Hontianska	Čierne – pôv. Černé : Trenčianska
Bolešov : Trenčianska	Dačolom i Dačolôm <i>pozri</i> Dačov Lom
Borčice : Trenčianska	Dalmácia (oblasť) : Juhoslávia
Bošáca : Trenčianska	Dechtice : Bratislavská
Bracovce – pôv. Breceovce . : Zemplínska	Detva – pôv. tiež detvianska . : Zvolenská
Bratislava – pôv. požunské (oko-	detvianska <i>pozri</i> Detva
lie) i Prešporok : Bratislavská	Dežerice-Noviny – samota Novi-
Bratislavská (stol.) – pôv. Preš-	ny (mlyn), po presťahovaní sa
porská str. 85; 97	J. Kissa dediča mlyna do De-
Breceovce <i>pozri</i> Bracovce	žeríc, v r. 1948 zanikla . . . : Trenčianska
Breclav, pôv. tiež Lundenburg	Diviaky (nad Nitricou) : Nitrianska
(nem.), <i>pozri</i> Břeclav	Dlhopoľ <i>pozri</i> Dlhé Pole
Břeclav – pôv. Breclav : Morava	Dobronivá <i>pozri</i> Dobrá Niva
Brezno : Zvolenská	Dohnaň <i>pozri</i> Dohňany
Brezová (pod Bradlom) . . . : Nitrianska	Dohňany – pôv. Dohnaň . . . : Trenčianska
Suché Brezovo : Novohradská	Dovalov <i>pozri</i> Dovalovo
Brutovce : Spišská	Dovalovo – pôv. tiež Dovalov . : Liptovská
Buča <i>pozri</i> Budča	Drienov – pôv. Drínov : Šarišská
Budapešť – pôv. tiež Pešťbu-	Drieňová <i>pozri</i> Drienovo
dín : Maďarsko	Drienovo – pôv. Drieňovo,
Budča – pôv. Buča : Zvolenská	v 1. vyd. aj Drieňová : Hontianska
Budiná : Novohradská	Drieňovo, pôv. tiež drieňovská,
Bukovec : Nitrianska	<i>pozri</i> Drienovo
Byrinčok <i>pozri</i> Pofný Birinčok	drieňovská <i>pozri</i> Drieňovo

ОРИЕНТАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ НАЗВАНИЙ ОБЛАСТЕЙ, ПОЯВЛЯЮЩИХСЯ ОКОЛО ПЕСЕН СЛОВАЦКИХ ПЕСЕН

В подлинных данных и в примечаниях к песням Словацких песен приводятся и названия областей (населенных пунктов или их частей, поселков, выселок, областей), приведенные собирателями того времени или первой редакцией в имеющемся в то время грамматическом виде, который в большинстве случаев уже давно был подвергнут закономерным изменениям. Поэтому в этом указателе приводятся не только подлинные, но и современные названия областей.* В случае необходимости приводим и последние самостоятельные названия областей перед их административным объединением.

Заглавные слова расположены по алфавиту согласно основной части названия (напр. Dašov Lom находится под буквой L-Lom), причем падежи предметных названий приводим в именительном падеже (напр. v Kálnici как Kálnica). Связанные между собой заглавные слова связаны обратными ссылками.

Основными заглавными словами являются:

1. такие названия, которые не изменились до настоящего времени или которые были позднее дополнены только различными частями – эти части приводим согласно современному состоянию в скобках, напр. Bánovce (nad Bebravou); (Banská) Hodruša; Hor.(-né) Bzince, (Malý – Veľký) Krtíš;
2. последние названия перед административным объединением населенных пунктов, название которых в настоящее время отличается;
3. сегодняшние названия тех населенных пунктов, которые хотя и административно не изменились, но их названия устарели (напр. Prešporok, в настоящее время Bratislava) – после них за двоеточием приводится соответствующая область, к которой район принадлежит и согласно которой песни соответствующих областей можно найти в последующем районно-областном списке песен. При названиях комитатов и территорий приводим пагинацию.

Остальные названия являются вспомогательными заглавными словами. Это или адъективные формы существительных названий (напр. príbelská), или названия, которые устарели, или сегодняшние названия соединенных населенных пунктов, которые включают и вышеприведенную область. При них приказом смотри (*pozri*) находится ссылка на соответствующее основное

* Согласно каталогу Алфавитный список населенных пунктов и их частей с соответствующими поставляющими почтами в ЧССР. Прага 1964 г. (abecední seznam obcí a jejich částí s příslušnými dodávacími poštami v Československé socialistické republice Praha 1964. Указатель после издания этого каталога был частично переработан. Л. Г.)

IV. ZOZNAM LOKALÍT PIESNÍ SLOVENSKÝCH SPEVOV

Zberateľské lokality piesní Slovenských spevov sú v tomto zozname uvedené v skupinách podľa príslušnosti k administratívno-správnym jednotkám, ktoré sú udané pri názvoch jednotlivých lokalít v predchádzajúcom registri. Územie dnešného Slovenska bolo administratívne rozčlenené na historické stolice a ich názvy sme použili podľa stavu, ustáleného na prelome tohto storočia, ktorý sa časovo kryje s rokmi pôvodného vydávania zbierky (1880–1907), (pozri mapu na strane 97). Oblasti slovenských enkláv uvádzame tradičnými názvami príslušných území.

Názvy jednotlivých stolíc sú usporiadané abecedne. Za každou stolicou uvádzame (signatúrami) najprv piesne, ktoré sú lokalizované iba celkovou oblasťou (takých je značná časť), napr. Trenčianska, potom piesne lokalizované názvom čiastkovej oblasti príslušnej stolice, napr. Kysuce, a za nimi piesne lokalizované miestnymi názvami (abecedne podľa základnej časti názvu). Za stolicami nasledujú oblasti mimo územia Slovenska.

Miestne názvy uvádzame tak ako v predchádzajúcom registri. Možno v ňom sledovať prípadný vývin názvov i rôzne korektúry pri ich prepise. Lokality, ktoré majú číslo (označujúce pieseň) v zátvorke, súvisia s príslušnými piesňami iba druhotne, na rozdiel od ostatných, jednoznačne zberateľských lokalít uvedených v provenienčných údajoch. Ich názvy sú v rôznych súvislostiach uvedené za piesňami v rozličných poznámkach.

Na záver zoznamu uvádzame prehľad piesní bez lokalizácie.

Bratislavská stolica:

I 85, 103, 104, 107, 109, 186, 195, 197, 199, 318; II 422, 429, 430, 711; D 1166, 1646–1648.

*

Bratislava: I 198, 240, 317, 420; II 745.

Dechtice: III (406), (430), (443); D (1874), (2025), (2026), (2028), (2037), (2038), (2043), (2048), (2050), (2051), (2053), (2065), (2092), (2093), (2098), (2104).

Malé Leváre: II 424.

Malacky: II 322; D 1156.

Trnava: II 112, 117, 127, 128, 135, 136, 149, 152, 153, 159–161, 164, 167, 168, 172–174, 225, 227, 230, 235, 241, 246, 253, 269–271, 280, 282, 283, 287–289, 292, 304, 312; D 1265–1289, 2023.

Viničné: III 468–471.

Gemer-malohontská stolica:

I 11, 139, 219, 255, 268, 271, 330, 369, 386, 387, 404, 405, 432, 446, 451, 457, 459, 468,

- 469, 474, 475, 497, 567; II 180, 182, 183, 206, 213–215, 318, 416; D 1–6, 8–10, 12, 14, 15, 17, 18, 20–32, 35–50, 52, 53, 55, 56, 58, 60, 61, 68, 70–83, 86, 88, 90–98, 100, 108, 109, 118, 119, 121, 126–139, 141–146, 151–155, 157–160, 162–164, 166, 169–174, 179–181, 184–186, 188, 189, 191, 201, 202.
- hronská (Hronec ?): II 251.
Hronská (oblasť?): I 92, 111.
Malohont: I 281.
- *
- Kameňany: D 1258.
Klenovec: I 384, 385, 452; II 222, 226; D 62–66, 1239.
Kokava nad Rimavicou: I 385, 452; II 223, 364, 365, 389; D (58), 1252, 1254.
Rimavská Píla: I 207, 214, 215, 230, 272, 371, 372, 396, 403, 437, 453, 455, 461, 470, 476, 478; II 272, 273, 275, 440; D 7, 11, 16, 33, 34, 51, 54, 57, 59, 67, 84, 85, 87, 89, 101–107, 110–113, 120, 122–125, 140, 147–150, 156, 161, 175–178, 182.
Ratková: D 199.
Revúca: I 110, 209, 264; D 165, 167, 168, 192, 473–483.
Tisovec: II 191, 228, 229, 231, 233, 234, 238, 239, 242–245, 250, 252, 258, 262, 279, 281, 284, 285, 290, 291, 293–296, 298–300, 302, 303, 306, 308, 311, 314, 316, 317, 320, 325, 332, 334, 342, 349–352, 356, 362, 381, 384, 385, 390, 396, 399, 406–409, 411, 413, 418, 421, 423, 428, 432, 433, 435, 441, 449, 452, 464, 467, 469, 474 b, 481, 483, 486; D 69, 1238, 1240–1251, 1253, 1255–1257, 1259–1264.
- Hontianska stolica:
I 73, 189, 286, 292, 302, 312, 314, 316, 336, 402; II 8, 41, 43–45, 50, 52, 63, 133, 142 a, 247, 491, 506; D 946–949, 959, 976, 978, 980, 986, 987 b, 988 a, 994 a, 995, 996, 998, 1010, 1029, 1146
- Banky: II 66.
Bátovce: D 951.
Beluž: II 338, 477, 495, 503; D 1649–1655.
Bohunice: D 1537.
Cерово: II 232, 237, 240.
Čelovec: II (86); D 2126.
Drienovo: I 291, 293; II 48, 49, 65, 80, 84–86, 103, 148; D (2113), 2125–2128, 2133, 2136, 2137.
Dvorníky: II 73.
- Banská Hodruša: II 335, 501; D 433, 965.
Krupina: I 322; II 224; D 1644.
Dačov Lom: II 165, 166, 169–171, 175–179, 186, 192; D 955, 956, 963, 967–974, 1143, 1144, (2153).
Dolné-Stredné-Horné (?) Plachtince: D 1145.
Počúvadlo: II 249; D 1545.
Prenčov: I 311.
Prenčov-Krnišov: II 197, 199, 200.
Dolné-Horné (?) Príbelce: I 294, 296, 310, 324; II 7, 96, 100, 101, 104, 138, 147; D 2118, 2122, 2124, 2130, 2132, 2134.
Pukanec: II 484, 489, 492, 493, 504, 509, 512–516, 522, 525, 526, 531, 534, 537; D 988b, 989, 991–993, 994 b, 997, 999, 1000–1008, 1009 a, 1011–1016, 1018–1020, 1024–1028, 1030–1037, 1539.
Horná Roveň (?): D 1547.
Sebechleby: D 957.
Sitnianska: D 1542.
Sucháň: II 9.
Štefultov: II 218; D 1538, 1546.
Banská Štiavnica: I 74–76, 257, 259; II 5, 236; D 952, 966, 977, 979, 981–985, 1645, 2144, 2146, 2147.
Terany: II 420, 508.
Hontianske Tesáre: D 953.
Uhliská: II 520, 522, 526, 533, 537; D 987 a, 1005, 1009 b, 1014, 1017, 1021–1023.
Čabradský Vrbovok: II 49, 86 (2. text); D 2113–2117, 2119–2121, 2123.
Vysoká: D 1540.
Žemberovce: D 990.
Žibritov: II 343; D 975.
- Liptovská stolica:
I 34, 42, 48, 50, 77, 78, 99, 101, 114, 126, 131, 143, 149, 153, 154, 232, 234, 237, 262, 267, 274, 276, 278, 282, 283, 354, 479, 482, 490, 508, 544–548, 550, 557, 564, 566, 573; II 36, 83, 94, 315, 323, 324, 345, 347, 370, 410, 474, 484 b, 485, 490, 528, 532, 539, 550 b, 555, 573, 659, 715–717; III 42, 45, 53, 341, 496; D (11), (24), (92), 114, 242, 243, 411–425, 427–429, 431, 432, 435–437, 631, 633, 638, 639, 641 (2. text), 643 (2. text), 644 (2. text), 650, 651, 688, 689, 691–693, 696–704, 706–717, 719–721, 1038, 1163, (1572), 1816–1918.
Dolný Liptov: I 253, 375, 388, 500, 510; D 630, 632, 634, 636, 640–642, 652, 655, 656/282, 657, 659–663, 665, 666, 677.
Horný Liptov: I 252, 256, 263, 389; II 538; D 635,

СПИСОК ГЕОГРАФИЧЕСКИХ НАЗВАНИЙ, НАХОДЯЩИХСЯ В ТЕКСТАХ ПЕСЕН СЛОВАЦКИХ ПЕСЕН

Собираательные области песен *Словацких песен* в данном списке приводятся группами согласной принадлежности к административным единицам, которые приводятся около названий отдельных областей в предшествующем указателе. Территория сегодняшней Словакии была административно разделена на исторические комитаты, названия которых приводятся согласно состоянию, установившемуся на рубеже этого века, который по времени перекрывается с годами первоначального издания сборника (1880–1907 гг., см. карту на стр. 97.). Словацкие территории приводятся под первоначальными названиями.

Названия отдельных комитатов приводятся по алфавиту. После каждого комитата приводятся (сигнатурами) сначала песни, которые локализованы только общей областью (таких больше всего), напр. Trenčianska, затем песни, локализованные названием частичной области соответствующего комитата, напр. Kysuce, а после них песни, локализованные местными названиями (по алфавиту согласно основной части названия). После комитатов следуют области вне территории Словакии.

Местные названия приводятся так, как в предшествующем указателе. В нем можно наблюдать возможное развитие названий и различные корректуры при их переписи. Области, которые имеют номер (обозначающий песню) в скобках, связаны с соответствующими песнями только косвенно в отличие от остальных однозначно собираательных областей, приведенных в подлинных данных. Их названия в различных связях приводятся после песен в разнообразных примечаниях.

В заключении списка приводится перечень песен без локализации.

VERZEICHNIS DER LOKALITÄTEN DER LIEDER IN DEN SLOWAKISCHEN VOLKSLIEDERN

Die Sammlerlokaltäten der Lieder sind in dieser Sammlung in Gruppen laut Zugehörigkeit zu den Verwaltungsbezirken angeführt, die bei den Namen der einzelnen Lokaltäten im vorhergehenden Register angegeben sind. Das Territorium der heutigen Slowakei ist administrativ in historische Gaue gegliedert, und dies laut an der Wende dieses Jahrhunderts stabilisierten Standes, der sich zeitlich mit

den Jahren der ursprünglichen Ausgabe der Sammlung (1880–1907) deckt (siehe Landkarte auf Seite 97.). Die slowakischen Enklaven führen wir territorial unter der ursprünglichen Bezeichnungen.

Die Bezeichnungen der einzelnen Gaue sind alphabetisch angeordnet. Nach jedem Gau führen wir (durch Signaturen) zuerst die Lieder an, die nur nach dem gesamten Bereich lokalisiert sind (diese bilden einen beträchtlichen Teil), z. B. Trenčianska, dann durch die Bezeichnung eines Teilgebiets des betreffenden Gaues lokalisierte Lieder, z. B. Kysuce, und danach laut Ortsnamen lokalisierte Lieder (alphabetisch nach dem Grundteil der Bezeichnung). Nach den Gauen folgen die Gebiete außerhalb des slowakischen Territoriums.

Die Ortsnamen führen wir so an, wie im vorhergehenden Register. In diesen kann man die eventuelle Entwicklung der Namen und verschiedene Korrekturen bei ihrer Umschrift verfolgen. Die Lokalitäten, bei denen eine (das Lied bezeichnende) Ziffer in Klammer steht, hängen mit den betreffenden Liedern nur sekundär zusammen, im Unterschied zu den übrigen, eindeutigen, in den Provenienzangaben angeführten Sammlerlokaliäten. Ihre Namen sind in verschiedenen Zusammenhängen nach den Liedern in Anmerkungen angeführt.

Im Abschluß des Verzeichnisses bringen wir eine Übersicht der Lieder ohne Lokalisierung.

LIST OF SONG PROVENIENCES OF THE *SLOVAK SONGS*

In this list the localities in which the collectors recorded the songs published in the *Slovak Songs* are presented in groups according to their appurtenance to administrative units which are given at the names of individual localities in the previous register. Present day Slovakia's territory is divided into historical counties administratively, according to the situation at the turn of the last century, i.e. in the time in which the original editions of the collection appeared (1880–1907) (see the map on p. 97.). Slovak enclaves are presented in the given territories under their original names.

The names of individual counties are arranged alphabetically. The name of each county is followed by the songs (by signatures) which are localized only as to the complex regions (they represent the greater part), for instance Trenčianska (the County of Trenčín), then by the songs localized as to the certain part of the corresponding county (e.g. Kysuce), and then by the songs localized as to the local names (alphabetically, according to the basic part of the name). The names of the counties are followed by regions outside the territory of Slovakia.

Local names are presented in the same way as in the previous register. There we can pursue contingent development of the names and various corrections in their transcriptions. The localities provided with numbers (labelling the songs) in brackets link up to the corresponding songs only secondarily, contrary to other, unambiguously collector's localities presented among provenience data. Their names are presented after the songs in various notes and connections.

At the end of the list we present a survey of songs without localization.

VI. PREHLAD CHARAKTERIZOVANÝCH PIESNÍ SLOVENSKÝCH SPEVOV

V tomto prehľade uvádzame rôzne charakterizačné údaje a poznámky (s výnimkou účelovo nejasných menných, lokalitných a zjavne porovnávacích údajov, ktoré sú v príslušných registroch), skratka charakterizácie, ktoré k piesňovým záznamom *Slovenských spevov* sporadicky pripojili sami zberatelia alebo prvá redakcia. Sú uvedené buď v záhlaví piesní, alebo za jednotlivými piesňami v poznámkach – čísla týchto piesní uvádzame (pre ľahšiu orientáciu) v zátvorke. Pravda, kvalita údajov je rôzna, neraz i problematická, pretože kritériá hodnotenia sú nejasné. Posudzujú – určujú, prípadne hodnotia – sa nimi rôzne stránky piesní: účelovosť, spevná príležitosť, obsah-tematika, pôvod, spôsob šírenia, forma, text, nápev ap. Pokúsili sme sa ich usporiadať do viac-menej diferencovaných skupín, vytvorených ad hoc. Spolu s príslušnými heslami *Porovnávacieho registra piesňových textov spracovaných prameňov* môžu byť mnohostranne užitočné, najmä však pri výskume funkcionality piesní.

Charakterizácie piesní z hľadiska funkcionality a tematiky, ktorých objektom sú:

1. Zvyky ročných období:

1.1 Jar:

- Hra – Svätenie jari: I 591.
- Hra – Muriena naša: I 601.
- Na Kvetnú nedeľu: II 700; III 484.
- Na... Ďura: III 536.
- Svätojurská: III 207, 208; D 1846, 1847.
- Keď máje stavajú: III 320.
- Hra – Pálenie Sobotky: I 594.
- Pri pálení Sobotky: D 357.

1.2 Leto:

- ...pri svättojánskom ohni: D (1549).
- Jánska: II 746.
- ...na Jána: D (85).
- Na Jána i na Ďura: III 536.

... na sv. Jána: III (208).

Svätojánska: I 496–498; III 213; D 51, 85.

1.3 Zima:

Hra – Chodenie s betlehemom na Vianoce:
I 593.

Vianočná: D 1632–1634, 1636.

...pri spievačke na Vianoce: III (228).

Vianočná cigánska: III 465.

Cigánska (vianočná): D 978, 1209, 1635,
1650, 1652.

...pieseň Cigánov... na Štedrý večer:
D (2092).

Cigánska na Nový rok: D (2093).

Cigánska (novoročná): D 1208.

Hra – Chodenie s hviezdou na Tri krále:
I 602.

Hra (na Tri krále): D 322.

Na Tri krále: D 358, 695.

Hra – Chodenie s ražňom na fašiangy: I 603.

VIII. PREHLAD OSOBNÝCH VLASTNÝCH MIEN Z PIESŇOVÝCH TEXTOV SLOVENSKÝCH SPEVOV

V tomto prehľade abecedne uvádzame vlastné mená osobné (i mená mytologických bytostí, napr. Ďunda, Muriena ap.), a to rodné mená i priezviská (prevažne v nominatíve) a z nich odvodené privlastňovacie prídavné mená (v pôvodnom páde), ktoré sa vyskytujú v piesňových textoch *Slovenských spevov*. Plné mená (rodné meno a priezvisko, príp. obrátene) uvádzame v pôvodnom i v obrátenom poradí zložiek; v druhom prípade druhú zložku oddeľujeme čiarkou.

- (miesto mena): I 273; II 120, 366, 420, 721; III 197, 232; D 388, 509, 1086, 1868, 1943, 2059.
-, Janenko: D 1944.
-, Mariška: D 1944.
- Ondrej: III 255.
- Abertove: D 181.
- Adam: I 251; II 332; D 1382, 1490, 1980.
- Anča: I 105, 562; II 280, 404, 431, 458, 478; III 456, 480; D 468, 483, 735, 911, 1332, 1926.
- Anča Uhliaroje: II 56.
- Ančica: I 144.
- Ančička: D 864.
- Ančulienka: D 802, 864.
- Ančurička: D 1926.
- Ančuš: I 255.
- Andulienka: I 336; D 8.
- Andulka: D 936.
- Anička: I 35, 52, 53, 65, 66, 173, 203, 205, 209, 222, 223, 239, 245, 256, 288, 293, 301, 303, 332, 397, 434, 438, 512, 547, 557, 581, 586; II 41, 43, 50, 56, 57, 59, 68, 69, 71, 86(b), 98, 137, 152, 179, 186, 192, 249, 292, 309, 355, 356, 404, 420, 431, 498, 537, 543, 587, 684, 693, 722, 728, 739, 761, 762, 763, 764; III 10, 63, 79, 84, 124, 140, 186, 193, 204, 220, 222, 232, 255, 279, 285, 290, 347, 348, 358, 372, 373, 375, 377, 436, 437, 456, 463, 515, 549, 554, 557, 564, 565, 568, 577, 599, 603, 607; D 52, 94, 132, 185, 191, 218, 235, 248, 249, 253, 268, 289, 311, 388, 396, 406, 415, 438, 467, 471, 485, 501, 512, 513, 524, 537, 602, 622, 634, 656/115, 657, 671, 725, 732, 735, 787, 795, 612, 818, 869, 894, 922, 1010, 1015, 1016, 1022, 1024, 1070, 1116, 1127, 1138, 1144, 1158, 1210, 1233, 1267, 1292, 1296, 1311, 1317, 1318, 1326, 1328, 1330, 1333, 1391, 1463, 1466, 1470, 1473, 1484, 1488, 1497, 1606, 1511, 1524, 1533, 1617, 1714, 1841, 1845, 1852, 1882, 1959, 1974, 1987, 1994, 2009, 2081, 2114.
- Anička Ščavnická: D 1390.
- Aničkina: II (86(b)).
- Aničkine: III 232.
- Aničkinemu: III 206.
- Anka: I 311, 581; II 86; D 471, 1010, 1015, 1022, 1024, 1212, 2115, 2117, 2121.
- Anna: II 186; III 124, 568; D 272, 881, 1144, 1883, 1899, 2004, 2115.
- Annini: III 159.
- Antal, Péchy: D 1106.
- Anulienka – Anulienka: I 51, 586; II 759, 762, 764; III 374, 476, 568; D 217, 440, 1354, 1483, 1883, 2009, 2055.
- Anulka: D 1022.
- Bača: I 593 c, l.
- Bačajko: I 593 c, j.
- Bagáž Imro: D 654

- Baka, Vilem: D 1686.
 Baláža: II 68.
 Bara: III 489.
 Béla, Rudnyanszký: D 1914.
 Befušov: II 130.
 Beta: D 979.
 Betka: III 157.
 Betuška: D 781.
 Binkovci: III 586.
 Borča: D 1573.
 Bornemisa: II 104.
 Brandenburk *pozri* v nasledujúcom registri.
 Brny: I 501.
 Čačka: D 1137.
 Čivrová: D 1839.
 Čížikov: D 656/196.
 Čupkou: D 716.
 David: D 358 b.
 Davidové: III 542.
 Davidovi – Dávidovi: III 542; D 2081.
 Davidovho: I 593 j.
 Dedko: I 601.
 Dobiášovom: D 1321.
 Dora: I 465, 562; III 466; D 44, 2108.
 Drbolík: D 523.
 Drnaj: D 2126.
 Dunda – Ďunda: I 500, 589; D 199, 302, 303, 363, 1167, 1168, 1334.
 Ďuričko: I 148; D 98.
 Ďurík: I 234; II 68, 179, 186; D 1126, 1143, 1144, 1670.
 Ďuro: II 91, 179, 192.
 Dzano: III 489; D 2097.
 Dzuro: III 535.
 Elena: II 307; D 1157.
 Ema: D 436.
 Eržička, Hrabovského: D 367.
 Eva: D 1490.
 Fedor: I 593 b, c, e.
 Fedorík: I 593 l.
 Fedorko: I 593 c, f.
 Ferjenčíčka: D 47.
 Ferjenčík: D 47.
 Filip: I 251.
 Ffolkove, Jano: II 440.
 Franc: II 550.
 Franc Jozef: D 2089.
 Františburk: D 1708.
 Gabo: II 158.
 Ganicovom: II 186.
 Garibaldi: II 488; D 825.
 Gaspar (Gašpar): D 358 b.
 Gašparovie: I 149.
 Grgová: D 774.
 Grgovich: D 774.
 Hajko: III 430.
 Hana: I 545; II 410; D 656/150, 1428.
 Hanča: I 598; D 217, 1563, 1570, 1573, 1596.
 Hanča Vujtová: D 1596.
 Handulenska: III 240.
 Hanička: I 216, 599; II 27, 194, 260, 369, 370, 410, 426, 619, 626; III 55, 67, 274; D 216, 217, 373, 601, 622, 634, 656/255–256, 656/273, 682, 694, 1390, 1429, 1462, 1550, 1566, 1597, 1789.
 Hanka: I 281, 319; II 370, 639; III 81, 513, 599; D 141, 1199, 1389, 1438.
 Hankinej: I 281.
 Hanulenska – Hanulienka: I 342; D 1402, 1428.
 Hanulienča: D 671.
 Hanulienka *pozri* Hanulienka.
 Hanulka: II 697, 713; D 1389.
 Hanuška: D 656/280–281.
 Hanzo – Honzo: I 75; D 1003.
 Haškech: D 1330.
 Hlivárovie, Ilka, Marka: II 170.
 Hlivovie: D 656/199.
 Holikoje: II 59.
 Holíkov: II 68.
 Honzíček: D 2060.
 Honzičko: D 809, 2047.
 Honzo *pozri* Hanzo.
 Horáčku (oračku?): D 709.
 Hrabovského Eržička: D 367.
 Hradecký: D 855.
 Hraškovci: D 2117.
 Hreškovom: I 538.
 Hrica (Hric?): I 593 d.
 Ilčík: D 1937.
 Ilka: D 1858.
 Ilka Hlivárovie: II 170.
 Ilonka: D 1858.
 Iluška: D 1129.
 Imro, Bagáz: D 654.
 Irenka: D 653.
 Ištóci: D 2071.
 Iva (Eva): III 428.
 Ivulena (Evulena): III 428.
 Jakub: I 251; D 882.
 Ján: I 135, 497, 590, 594; II 273; III 61, 213, 535; D 161, 358, 458, 497, 504, 510, 656/112, 697, 718, 2004, 2049.
 Ján Zimý (zimný?): I 498.
 Janči: I 220; II 641; D 1153, 1160, 1563, 1571,

- 1596, 1598, 2148.
 Janek: I 420; D 802, 810, 1396.
 Janenko: II 152, 159, 161, 235, 312, 361, 395, 429; III 396, 442, 443, 463; D 1161, 1195, 1267, 1275, 1861, 1864, 1865, 1868, 1903, 1938, 1956, 1987, 2026, 2034 a, 2087.
 Janenko:: D 1944.
 Janenkova: II 312; D 1987, 2026.
 Janiček: I 86, 96, 150, 169, 173, 196, 216, 223, 251, 273, 301, 307, 410, 581; II 16, 29, 233, 266, 280, 299, 366, 373, 374, 384, 385, 387, 396, 420, 426, 463, 469, 475, 478, 489, 498, 543, 558, 564, 633, 636, 670, 674, 693, 697, 718, 735, 747; III 15, 33, 52, 58, 68, 89, 168, 220, 253, 290, 343, 362, 379, 381, 405, 421, 437, 454, 463, 537, 564, 593, 603, 607; D 11, 30, 42, 44, 116, 135, 216, 218, 248, 304, 384, 397, 420, 423, 439, 499, 516, 521, 524, 574, 601, 609, 610, 634, 653, 656/255, 657, 713, 718, 725, 744, 763, 774, 787, 795, 808, 812, 823, 861, 868, 873, 877, 894, 900, 1015, 1016, 1099, 1171, 1214, 1226, 1267, 1318, 1331, 1332, 1339, 1347, 1374, 1376, 1391, 1400, 1429, 1460, 1466, 1481, 1484, 1497, 1516, 1524, 1527, 1536, 1570, 1597, 1598, 1606, 1693, 1705, 1707, 1730, 1736, 1754, 1806, 1811, 1833, 1842, 1858, 1861, 1901, 1994, 2024, 2096.
 Janiček Kolárovie: III 292.
 Janiček, Šlukov: D 1840.
 Janiček Vršovský: II 3.
 Janičko: I 14, 96, 153, 273, 288, 301, 305, 307, 318, 319, 353, 365, 372, 393, 396, 440, 441, 487, 512, 513, 530, 594, 599; II 24, 149, 152, 201, 263, 336, 387, 425, 426, 431, 445, 459, 463, 539, 543, 560, 599, 619, 626, 654, 692, 693, 696, 712, 747, 763; III 6, 10, 28, 42, 52, 96, 124, 131, 207, 222, 290, 343, 357, 375, 405, 417, 507, 513, 565, 568, 577, 586, 587; D 226, 367, 370, 517, 618, 620, 648, 656/212, 702, 735, 745, 759, 1212, 1237, 1299, 1306, 1311, 1342, 1347, 1445, 1446, 1449, 1466, 1473, 1494, 1514, 1562, 1566, 1621, 1646, 1793, 1799, 1803, 1807, 1808, 1843, 2136.
 Janičkova: II 445, 681; III 124, 311; D 517, 1291.
 Janičkove: III 596; D 423, 434, 1297, 1397, 1483, 1621.
 Janík: I 9, 10, 27, 40, 96, 145, 161, 205, 230, 255, 269, 273, 296, 348, 437, 456, 549, 572, 581, 586, 587, 590; II 3, 24, 56, 57, 59, 68, 80, 91, 96, 244, 301, 304, 331, 373, 405, 420, 478, 521, 564, 571, 630, 633; III 67, 72, 106, 141, 163, 195, 214, 245, 274, 320, 329, 338, 385, 583; D 30, 33, 55, 116, 130, 218, 290, 387, 388, 406, 438, 439, 447, 451, 463, 502, 521, 552, 653, 655, 656/217, 678, 681, 869, 962, 999, 1002, 1015, 1019, 1126, 1127, 1129, 1143, 1161, 1173, 1378, 1460, 1660, 1669, 1670, 1683, 1685, 1707, 1710, 1719, 1721, 1730, 1736, 1739, 1753, 1758, 1760, 1766, 1830, 1831, 1834, 1840, 1851, 1852, 2117.
 Janíkova: II 86 b; D 1740, 1830.
 Janíkove: I 118; III 329; D 457, 1834.
 Janiš: II 664.
 Janké Ondro: II 671.
 Janko: I 18, 22, 36, 96, 119, 269, 281, 285, 306, 307, 313, 380, 438, 441, 537, 545, 581, 587, 593 d: II 106, 110, 116, 131, 137, 140, 161, 170, 184, 187, 194, 225, 253, 263, 304, 309, 369, 377, 394, 417, 429, 431, 457, 475, 505, 565, 571, 577, 599, 663, 674, 693, 718, 747, 763, 765; III 7, 16, 19, 35, 59, 65, 67, 80, 101, 124, 131, 149, 163, 167, 181, 204, 211, 220, 245, 253, 279, 290, 291, 348, 357, 373, 379, 390, 406, 407, 437, 440, 454, 478, 481, 492, 515, 551, 568, 597, 599, 603; D 30, 116, 218, 330, 395, 441, 458, 464, 485, 510, 517, 531, 542, 574, 601, 612, 618, 620, 653, 656/261, 721, 735, 751, 759, 810, 863, 909, 930, 963, 972, 999, 1010, 1015, 1040, 1047, 1069, 1081, 1098, 1121, 1127, 1194, 1237, 1252, 1261, 1265, 1270, 1277, 1285, 1306, 1321, 1328, 1338, 1342, 1354, 1360, 1372, 1380, 1382, 1389, 1390, 1435, 1473, 1478, 1479, 1484, 1577, 1618, 1705, 1710, 1732, 1785, 1795, 1805, 1834, 1841, 1842, 1863, 1864, 1865, 1866, 1874, 1882, 1885, 1886, 1901, 1903, 1938, 1956, 1977, 1994, 1996, 1999, 2028, 2037, 2048, 2096, 2115, 2142.
 Janko Kazubovie: I 545; D 656/150.
 Janko Lastovica: II 714.
 Janko Minárik: II 639.
 Janko Štemperec: III 193.
 Janko Tataraj: D 545.
 Jankova: D 1321.
 Jano: I 267, 273, 496, 498, 565; II 416; III 213, 349; D 215, 419, 718, 1110, 1299, 1559, 1652, 2115.
 Jano Ffolkove: II 440.
 Janošek: D 870.
 Jánošík: II 303, 526; D 586.
 Janoško: D 773, 783, 795, 831, 893, 914, 1438.
 Jezofko: D 1446.
 Jezu: I 593 l.

- Jezuliatko: III 393.
 Jezus: I 485.
 Jezus Kristus: D 983.
 Ježiš: I 501; II 173, 221, 567; III 66, 113, 134, 156, 243, 497, 604; D 731, 1384, 1486, 1506, 1558, 1728, 1745, 2017, 2093.
 Ježiš Kristus: III 555; D 752, 1560.
 Ježiško: I 593 k, l; D 358 d, 1209.
 Johanka: I 151; D 316.
 Jozef: I 500, 593 e.
 Jozef Tureček: D 848.
 Jozefko: D 656/108.
 Joženko: D 848.
 Jožičko: I 501; D 982.
 Jóžik: III 583.
 Jožko: D 45, 656/257.
 Jožko Šubry: III 372; D 1937.
 Judka Kvasová: D 1669.
 Juliana: II 13, 423; III 309, 356.
 Julianka: D 100, 628, 2090.
 Juliška: D 1346.
 Jur: II 706.
 Jurčov: D 648.
 Juriáš: D 1846.
 Juríčko: II 682, 687.
 Jurík: I 234; D 114, 650.
 Jurko: II 682; III 480.
 Juro: II 162.
 Juro Pivnička: D 846.
 Kača: III 480; D 898, 1404, 1639, 1874.
 Kača, Melišké: II 671.
 Kačena: III 376; D 545, 1216, 1827, 1910.
 Kačenka: I 394; II 106, 162, 746; III 7, 26, 110, 171, 376, 407, 429, 443, 463, 491, 592, 736, 737, 738, 744, 749, 774, 865, 1216, 1493, 1615, 1621, 1800, 1868, 1913.
 Kačka: II 463, 682, 710; III 7, 407; D 1047, 1216, 1404, 1910.
 Karasove: D 181.
 Karol: D 825, 928.
 Karolína: D 1018.
 Karolíinka: D 1756.
 Karolko: D 928.
 Katariena: I 273; II 476.
 Katarienka: II 338, 476.
 Katarína – Katerína: I 191; II 99, 119, 162, 267, 757; III 110, 592; D 61, 109, 299, 325, 547, 643, 1316, 1381, 1404, 1916.
 Katarína, Šudy: I 399.
 Katarínka – Katerínka: II 459, 666, 757; III 7, 443, 592; D 1053, 1340, 1404, 1451, 1477, 1638, 1803, 2100.
 Katarínka, Šudy: I 399.
 Katerína i Katerínka *pozri* Katarína i Katarínka.
 Katiaková: D 1839.
 Katinka: D 650.
 Katka: I 241, 394; II 196, 476; III 110; D 109, 1075, 1739, 1827, 1863.
 Katona: D 656/152–153.
 Katrenka: I 501.
 Katulienka: I 241; II 405.
 Katuša: I 394; D 522, 1910.
 Katuška: II 463.
 Kemendy: D 888.
 Klajno: D 1199.
 Klajnova: D 1199.
 Klimentovci: II 192.
 Klimo: I 593 i.
 Kmetovho: I 601.
 Kahút: D 882.
 Kolárovie, Janíček: III 292.
 Komnaticí: D 1360.
 Košút: D 692.
 Kovačovič: II 367.
 Kozubov: D 656/6.
 Kozubovie, Janko: I 545; D 656/150.
 Králikmi: III 197.
 Kristus: I 374, 593 e; II 111, 631; D 1208, 1634, 1704, 1718, 2093.
 Kristus, Jezus: D 983.
 Kristus, Ježiš: III 555; D 752, 1560.
 Kubajko: D 573.
 Kubárik: I 593 i.
 Kubo: I 374, 593 i, j; D 370, 577, 950, 1223.
 Kubrtoh: D 1889.
 Kulifaj: D 70.
 Kvasová, Judka: D 1669.
 Labaška: III 255.
 Laboška: D 1233.
 Láclavek: D 41.
 Lastovica, Janko: II 714.
 Lehotský: II 346.
 Liptákov: II 519.
 Liptákov, Samo: II 519.
 Liptákovom: II 519.
 Lomen: D 1820.
 Ludvíja: D 1333.
 Ludy Tomáš, Tomášek: I 399.
 Lungovie: III 292.
 Macejko: II 322; D 938, 1156.
 Macek: II 322; D 1156.
 Magdaliénka: D 1017.
 Malegova, Mara: III 139.
 Malinčiarka: II 24.

- Mamuriena: I 378.
 Mara: I 257, 498; II 405; D 1110.
 Mara Malegova: III 139.
 Mara, Srňovie: D 656/197.
 Mara Uhliaroje: II 56.
 Marcin *pozri* Martin.
 Marča: I 537; D 1573.
 Mária: I 413, 537, 593 e; II 24, 160, 269; III 57, 156, 536; D 358, 656/228, 785, 860, 870, 1018, 1208, 1334, 1448, 1486, 1558, 1701, 1753, 2027, 2093.
 Mária Terézia: I 432.
 Marianka: I 505; III 27, 533.
 Mariena: D 2137.
 Marienča: I 20; D 342.
 Marienčatko – Marienčiatko: I 20; D 342.
 Marienka: D 648, 656/202, 705, 1069.
 Marika: II 331; D 110.
 Marína: I 94, 330, 558; II 196, 249, 471; D 232, 549.
 Marínka: I 572; III 419; D 290.
 Mariš: II 555.
 Mariša: I 131; II 342.
 Mariška: I 77, 81, 151, 273, 416, 479; II 31, 57, 59, 92, 323, 331, 595, 633, 660; III 96, 106, 193, 242, 243, 373, 508, 515, 542, 586; D 178, 316, 386, 463, 630, 691, 1108, 1175, 1333, 1660, 1705, 1852, 2149.
 Mariška: D 1944.
 Mariška, Mikušová: D 1840.
 Marka: I 558, 572; II 405; III 96; D 290, 435, 618, 650, 962, 1074, 1143, 1175, 1261, 1358, 1679.
 Marka Hlivárovie: II 170.
 Martin – Marcin: II 310; D 163, 164, 172, 343, 1934.
 Martinko: D 763, 1070, 1736.
 Marulienka: III 374.
 Matej: D 434, 1200.
 Matej Taiľ: D 848.
 Matejko porov. Macejko.
 Matúš: I 500, 593 i; D 2057.
 Matúšik: D 1017.
 Meliské Kača: II 671.
 Metodovo: I 123.
 Mihulu: II 280.
 Michal: II 530; III 272; D 3.
 Michal Žilka: D 888.
 Miklánkék: II 683.
 Mikuláš: I 381, 560; III 136.
 Mikušová Mariška: D 1840.
 Mikušová Zuzička: D 1839.
 Milénka: D 299, 413.
 Miloš: D 656/93.
 Miluška: D 1067, 1984.
 Minárik, Janko: II 639.
 Minorita: D 346.
 Mišenko: III 419.
 Miško: I 525; III 419; D 656/262, 1546.
 Morena *pozri* Muriena.
 Motošický: D 1998.
 Mrázikéch: III 232.
 Mrázikov: II 440.
 Mudroň: D 1966.
 Muriena – Morena: I 601; II 700.
 Nácičko: II 355.
 Naninka – Náninka: I 256; D 1893, 1951, 1964, 1987, 1995, 2027, 2047, 2080, 2099.
 Nenci: II 700.
 Očkai(sko): D 1163.
 Omilienci: II 401.
 Onda: D 1567.
 Ondráš: II 664.
 Ondrej: D 538, 656/96, 1233.
 Ondrej, ...: III 255.
 Ondrejko: II 410; III 255; D 1233.
 Ondriš: II 342.
 Ondriško: I 251, 257; II 664; D 1333.
 Ondro, Janké: II 671.
 Palíčok: II 301; D 404.
 Palík: II 301; III 583.
 Paluško: D 486.
 Parom: I 187.
 Péchy Antal: D 1106.
 Pepiček – Pepíček: D 1995, 2006, 2080.
 Perun: I 185.
 Perunský: I 185.
 Pes starý: I 593 l.
 Péter: D 1679.
 Petro: D 1673.
 Petrovie: D 1129.
 Pišta: D 35.
 Pivnička, Juro: D 846.
 Pivoda: I 379.
 Polakovič: D 1163.
 Potemkin: D 325.
 Rafanides: D 1163.
 Ráchel: II 342.
 Raka: D 160.
 Rataj (oráč?): D 43.
 Rebeková: D 1839.
 Rojko: D 846.
 Rossbach: D 1543.
 Rossbachovi: D 1543.
 Rožka: I 501.

- Rudnyanszký Béla: D 1914.
 Ruža (Ruža Šándor?): D 1695.
 Samo Liptákov: II 519.
 Skladanských: III 232.
 Šlukov Janiček: D 1840.
 Šlukovho: D 1840.
 Sokolovie: I 60.
 Sršnov: D 656/200.
 Sršnovie Mara: D 656/197.
 Stachajko: I 593 c, j.
 Stacho: I 593 b, c.
 Starý: I 593 c.
 Starý pes: I 593 c, g, j.
 Stonoha: I 280.
 Stromkovie: D 721.
 Strupko: D 1137.
 Svatopluk: I 123.
 Szirmay: D 376.
 Šajbenova Zuzka: II 600.
 Šalamun: D 882.
 Ščecina: D 781.
 Ščiavnická, Anička: D 1390.
 Šimo: I 593 i; III 269.
 Šmerlinky (?): D 1600.
 Štemperec, Janko: III 193.
 Šubry, Jožko: III 372; D 1937.
 Šudy Katarina, Katarinka: I 399.
 Taifl, Matej: D 848.
 Talafús: I 435.
 Tarnóczy: D 1998.
 Tataraj, Janko: D 545.
 Terka: II 219; III 267; D 1683.
 Tomáš: D 542.
 Tomáš, Ludy: I 399.
 Tomášek, Ludy: I 399.
 Tónik: III 583.
 Tureček, Jozef: D 848.
 Turečková: D 848.
 Uhliaroje, Anča, Mara: II 56.
 Uliana: III 427; D 1899.
 Ulianka: D 1909.
 Vajana – Vojana: I 496; III 536.
 Vaľušoje: II 59.
 Vaľušov: D 1121.
 Vandžiburk: D 1577.
 Vávra: D 788.
 Vavro: I 381.
 Vdovčík: D 112.
 Vesnička: I 378.
 Vilém Baka: D 1686.
 Vojana *pozri* Vajana.
 Vršovský, Janiček: II 3.
 Vujtova, Hanča: D 1596.
 Výboh: I 144.
 Vývoda: D 811.
 Zafkoje: II 57.
 Zimý (zimný?), Ján: I 498.
 Zolíman: I 598.
 Zuza: II 405; D 754.
 Zuzana: II 13, 99, 342, 423; III 269, 427; D 492.
 Zuzanka: D 100, 490, 628, 1119.
 Zuzička: I 110, 135, 151, 220; II 249, 259; D 316, 543, 553, 1826.
 Zuzička, Mikušová: D 1839.
 Zuzika: D 130.
 Zuzka: I 326, 437, 462; II 115, 131, 471, 623; D 330, 548, 553, 721, 757, 1826, 1839.
 Zuzka Šajbenova: II 600.
 Zuzky: I 282; D 656/276.
 Zuzulienka: I 140; II 131.
 Žilka, Michal: D 888.
 Živa: I 378.
 Živena: I 378.
 Žofia: I 500; III 510, D 1443.

ПЕРЕЧЕНЬ ЛИЧНЫХ ИМЕН ИЗ ПЕСЕННЫХ ТЕКСТОВ СЛОВАЦКИХ ПЕСЕН

В этом перечне по алфавиту приводятся личные имена (и имена мифологических существ, напр. Дюндя, Муриена и т. д.), а именно имена и фамилии (в основном в именительном падеже) и из них образованные притяжательные прилагательные (в исходном падеже), которые находятся в песенных текстах *Словацких песен*. Полные имена (имя и фамилия или наоборот) приводим в подлинной или обратной очередности составляющих частей; во втором случае вторую часть отделяем запятой.

ÜBERSICHT DER PERSONENNAMEN AUS DEN LIEDTEXTEN DER SLOWAKISCHEN VOLKSLIEDER

In dieser Übersicht führen wir alphabetisch die Personennamen (desgleichen die Namen mythologischer Wesen, z. B. Ďunda, Muriena u. a.) an, und dies sowohl die Vor- als auch Familiennamen (meist im Nominativ) und die von diesen abgeleiteten Adjektiva (im ursprünglichen Kasus), die in den Liedtexten der Sammlung vorkommen. Die vollen Namen (Vor- und Familiennamen bzw. umgekehrt) führen wir in der ursprünglichen, aber auch in der umgekehrten Reihenfolge der Bestandteile an; im zweiten Fall trennen wir den zweiten Bestandteil durch Trennungsstrich ab.

SURVEY OF THE NAMES OF PERSONS IN THE LYRICS TO THE *SLOVAK SONGS*

This survey presents alphabetically arranged personal names (as well as those of mythological personalities as Ďunda, Muriena, etc.) – first names and surnames (mostly in nominative), the possessive nouns and the adjectives derived from them (in original cases) which occur in the lyrics to the *Slovak Songs*. Complete names (first name and surname) are presented in original as well as in inverse order of components. In the latter case, the second component is separated from the first one by a coma.

IX. PREHLAD ZEMEPISNÝCH NÁZVOV Z PIESŇOVÝCH TEXTOV SLOVENSKÝCH SPEVOV

V tomto prehľade v abecednom poriadku (v nominatíve) uvádzame vlastné mená – i tie, ktoré sa tak javia –, označujúce zemepisné pojmy: územia, obce, horstvá, rieky a pod. (napr. Slovensko, Turiec, Očová, Tatry), z nich utvorené národné, kmeňové a obyvateľské mená i pomenovania jazykov (napr. Slovák, Turčania, Očovania, slovenčina) a od nich odvodené tvary prídavných mien (v pôvodnom páde) a prísloviak (napr. slovenskú, turčianski, očovské, vážsku, nemecky), ktoré sa vyskytujú v piesňových textoch *Slovenských spevov*. V základných heslách zachováame pôvodný (písaný) tvar kmeňa jednotlivých slov, ale kvantitu hlások a pádové prípony upravujeme podľa dnešného úzu. Ak je nominatívna koncovka pochybná, dávame za príslušné slovo spojovník a zaň do zátvorky otáznik. Pri spisovnom výraze hesla uvádzame za pomlčkou nárečové podoby jeho kmeňa s rovnakou koncovkou; uvádzame ich však aj ako samostatné heslá so spätným odkazom. Pri heslách, ktoré pozmenilo nárečie alebo iný vplyv, uvádzame v zátvorke ich spisovnú podobu, prípadne naznačujeme ich pravdepodobný tvar alebo význam (s otáznikom). Tieto úpravy a upozornenia uvádzame aj ako pomocné heslá (v zátvorke) so spätným odkazom, pričom odlišné koncovkové tvary slov sústreďujeme (skrátene) pri jednom hesle.

..... (miesto názvu): II 135, 153; D 1621,
1900 a, 2095.

Ada: D 1826.

(Amsterdam) porov. Hastrdám.

anglického – anglického: III 562; D 472, 490,
727, 814, 1008, 1432, 2068.

(anglickej) *pozri* anglickej.

anglickí – anglickí: III 562; D 814, 1703.

(angli-ckom, -ckou) *pozri* engli-ckom...

anglickú: D 2068.

anglickým: D 1703.

Badice: D 1479.

bakonských: III 372.

Baňa (Soľná Baňa?): II 248.

Bánovce: II 757; III 515.

banský (novobanský): D 1703.

Bara: D 1603.

(Bardejov) *pozri* Bardiov.

(bardejovská) *pozri* bardiovská.

Bardiov (Bardejov): II 644; III 239; D 1575,
1598.

bardiovská (bardejovská): D 1563.

Batotoťce: II 208.

Bátovce: I 349; III 373; D 129, 310, 402, 1655

bátovské: D 1002.

bátovský: I 349; D 310.

Beckov: II 681.

beckovské: D 1061.

X. REGISTER PIESŇOVÝCH NÁPEVOV POUŽITÝCH PRAMEŇOV

Register obsahuje melodické incipity nápevov spracovanej piesňovej literatúry.* Incipit je vyjadrený číselnou schémou niekoľkých začiatočných tónov nápevu, ktoré chápeme ako určité stupne. Prvý tón každého nápevu je označený číslom 1 – prvý stupeň (zámerne nevychádzame zo základného tónu – stupňa – tóniny, ani z finálneho tónu nápevu, z hodnôt, ktoré pokladáme pre tento účel za problematické) – a každý ďalší tón číslom príslušného stúpajúceho či klesajúceho (prípadne i rovnakého) stupňa čiže prvotne určeného vrchného či spodného intervalu v pomere k prvej note – k prvému stupňu. Tak prima je 1, vrchná sekunda 2, tercia 3, kvarta 4 atď. Keďže vyšší interval (vzhľadom na prvú notu) ako decima sa v spracovaných nápevoch nevyskytol, bolo možné označiť klesajúce stupne, teda spodné intervaly, obdobne ako stúpajúce s pomocným pribráním čísla 10; čiže spodná sekunda je 12, tercia 13, kvarta 14 atď., pričom jednotka v týchto umelých dvojčíferných číslach je vlastne indexom pre označenie klesajúcich stupňov – spodných intervalov. Pri legátových útvaroch (viac nôt na jednu slabiku) sa takto

* Pozri *Spracované pramene a ich skratky*, s. 19.

čísluje len ich prvá nota. Takéto číslovanie umožnilo usporiadať všetky stupne – intervaly –, a tak vyjadriť nápevy v jednoduchšej postupnosti. Rozsah incipitov kolíše, pretože je volený tak, aby ich číselná schéma bola nielen výstižná, ale aj úsporná (aby zachytila viacero piesní) a prehľadná (nie prídlhá). Uvádza len toľko tónov nápevu, koľko nevyhnutne treba na zachytenie najviac desiatich piesní (pomocou signatúr) so spoločným radom čísel (v prípade totožných nápevov neobmedzene). Pri cca 5400 spracovaných piesňach je to najmenej päť a najviac desať tónov nápevu. Číselné schémy sú v registri usporiadané horizontálne i vertikálne podľa postupnosti jednotlivých čísel, začínajúc najmenším. Signatúry v horizontálnom rade sú usporiadané podľa poradia ďalšieho, v schéme neuvedeného čísla čiže podľa ďalšieho stupňa príslušného nápevu.

1	1	1	1	1	1	3	.	.	.	Sl. sp. I 65.
1	1	1	1	1	1	4	.	.	.	Sl. sp. D 1736, II 654, 496, D 1589, 1627.
1	1	1	1	1	1	12	.	.	.	Sl. sp. D 2125.
1	1	1	1	1	1	13	.	.	.	Sl. sp. D 1316, III 248.
1	1	1	1	1	2	1	.	.	.	Sl. sp. D 669, 1584, 1683, 655, III 336, D 464, I 240.
1	1	1	1	1	2	2	.	.	.	Sl. sp. D 1421.
1	1	1	1	1	2	3	1	.	.	Sl. sp. D 255, 1021, 2030, 527, 1665.
1	1	1	1	1	2	3	2	.	.	Sl. sp. II 628, I 157, D 927, 802, 465, 2030.
1	1	1	1	1	2	3	3	.	.	Sl. sp. D 495, 2057.
1	1	1	1	1	2	3	4	.	.	Rup. ¹ 56; Rup. ² 53; Rup. ³ 45; Sl. sp. D 1518, II 481.
1	1	1	1	1	2	3	5	.	.	Sl. sp. I 581, II 331, D 1016, III 603, 75.
1	1	1	1	1	2	4	.	.	.	Sl. sp. I 145.
1	1	1	1	1	2	12	.	.	.	Sl. sp. I 269, D 300; Sb. MS II (10) 8 b.
1	1	1	1	1	2	14	.	.	.	Sl. sp. D 1397.
1	1	1	1	1	3	2	.	.	.	Sl. sp. I 379; Für. 7; Sl. sp. III 17, I 515, 247, D 1008, II 145, D 1139; Sl. pohľ. XVII (746).
1	1	1	1	1	4	1	.	.	.	Rup. ¹ 10; Rup. ² 12.
1	1	1	1	1	4	3	2	.	.	Sl. sp. D 705.
1	1	1	1	1	4	3	3	.	.	Kad. (30); Rup. ² 26; Rup. ³ 10; Sl. sp. III 218, D 1307.
1	1	1	1	1	4	3	4	.	.	Med. (324); Sl. sp. D 219, I 495, 355, 544, 502, D 656 b.
1	1	1	1	1	4	3	5	.	.	Sl. sp. D 423.
1	1	1	1	1	4	3	6	.	.	Sl. sp. II 695.
1	1	1	1	1	4	4	.	.	.	Bar. 1233; Sl. sp. D 1547.
1	1	1	1	1	5	.	.	.	.	Bar. 162.
1	1	1	1	1	7	.	.	.	.	Sl. sp. D 1924.
1	1	1	1	1	12	.	.	.	.	Sl. sp. D 1327, II 124; Bar. 914; Sl. sp. D 41, II 222, I 43, D 1541.
1	1	1	1	1	13	.	.	.	.	Sl. sp. I 92, 567, D 138, II 571.
1	1	1	1	1	14	.	.	.	.	Sl. sp. II 117, D 1734, II 207, III 217, 386, 596.
1	1	1	1	2	1	1	.	.	.	Sl. sp. D 538, II 656.
1	1	1	1	2	1	2	.	.	.	Sl. sp. I 50, D 1257; Cz. 82.
1	1	1	1	2	1	3	.	.	.	Sl. sp. D 2073, III 489.

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ КАТАЛОГ ПЕСЕННЫХ МЕЛОДИЙ ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

Систематический каталог содержит мелодические начальные слова напевов обработанной песенной литературы.* Начальное слово выражено числовой схемой нескольких начальных тонов мелодий, которые понимаются как определенные ступни. Первый тон каждой мелодии обозначается цифрой 1 – первая ступень (умышленно не исходим из основного тона – ступени тональности, ни из финального тона напева, из значений, которые считаются для этой цели проблематическими) – а каждый следующий тон номером соответствующей повышающейся или понижающейся (или одинаковой) ступени, то есть между основанием и его верхним и нижним интервалом по отношению к первой ноте – к первой ступени. Таким образом, прима – это 1, верхняя секунда – 2, терция – 3, кварта – 4 и т. д. Так как более высокий интервал (по отношению к первой ноте) чем децима в обработанных напевах не был, возможно было понижающиеся ступени, то есть нижние интервалы, обозначить, подобно как и повышающиеся, с помощью приписания цифры 10; то есть нижняя секунда – это 12, терция – 13, кварта – 14 и т. д., причем единица в этих искусственных двухцифрных числах собственно является индексом для обозначения понижающихся ступеней – нижних интервалов. При легативных комбинациях (несколько нот на один слог) так нумеруется их первая нота. Такая нумерация позволяет расположить все ступни – интервалы, и таким образом выразить напевы простой последовательностью. Диапазон начальных слов колеблется, потому что он определен так, чтобы их числовая схема была не только исчерпывающей, но и экономной (чтобы включала в себя как можно больше песен) и наглядной (не слишком длинной). Приводится только столько тонов напева, сколько необходимо для включения самое большое десяти песен (при помощи сигнатур) в общий ряд чисел (в случае одинаковых напевов неограничено). При 5400 обработанных песен – это как минимум 5 и как максимум 10 тонов напева. Числовые схемы в каталоге расположены горизонтально и вертикально, согласно последовательности отдельных чисел, начиная самым маленьким. Сигнатуры в горизонтальном ряду расположены согласно очередности следующего, неприведенного в схеме номера, то есть согласно следующей ступени соответствующего напева.

* Смотри Spracované pramene a ich skratky, стр. 19.

REGISTER DER IN DEN VERWENDETEN QUELLEN ENTHALTENEN LIEDMELODIEN

Das Register enthält die melodischen Incipiten der bearbeiteten Liederliteratur.* Das Incipit ist durch ein Ziffernschema einiger Anfangstöne der Melodie ausgedrückt, die wir als bestimmte Stufen ansehen. Der erste Ton jedes Liedes ist mit der Ziffer 1 – erste Stufe (absichtlich gehen wir nicht vom Grundton der Stufe aus – von der Tonart, auch nicht vom Finalton der Melodie, von Werten, die wir für diesen Zweck für problematisch halten) – und jeder weitere Ton mit der Ziffer des betreffenden steigenden oder fallenden (bzw. auch gleichbleibenden) Intervalls im Hinblick auf die erste Note – auf die erste Stufe, bezeichnet. So ist die Prim 1, die obere Secund 2, die Terz 3, die Quart 4 usw. Da ein höheres Intervall (im Hinblick auf die erste Note) als Dezim in den bearbeiteten Melodien nicht vorkam, war es möglich, die fallenden Stufen, also die unteren Intervalle, ähnlich wie die steigenden, durch aushilfsweise Hinzunahme der Zahl 10 zu bezeichnen; also die untere Secund als 12, die Terz 13, die Quart 14 usw., wobei die Eins in diesen künstlichen zweistelligen Ziffern eigentlich der Index zur Bezeichnung fallender Stufen – der unteren Intervalle, ist. Bei Legato-Gebilden (mehrere Noten auf eine Silbe) wird so nur ihre erste Note nummeriert. Eine solche Nummerierung ermöglichte alle Stufen – Intervalle – anzuordnen und so die Melodien in einfacher Folge darzustellen. Der Umfang der Incipiten schwankt so, daß ihr Ziffernschema nicht nur prägnant sondern auch sparsam (damit sie mehrere Lieder erfasse) und übersichtlich (nicht allzu lang) sei. Es werden nur so viele Töne der Melodie angeführt, wie unumgänglich zur Erfassung von höchstens zehn Liedern (mit Hilfe von Signaturen) mit gemeinsamer Zahlenreihe (im Falle identischer Lieder uneingeschränkt) nötig ist. Bei cca 5400 bearbeiteter Lieder sind dies mindestens 5 und höchstens 10 Töne der Melodie. Die Ziffernschemen sind im Register horizontal und vertikal angeordnet laut Reihenfolge der einzelnen Ziffern, von den kleinsten beginnend. Die Signaturen in horizontaler Reihenfolge sind laut Anordnung der weiteren, im Schema nicht angeführten Zahl, also nach der folgenden Stufe der betreffenden Melodie, angeordnet.

* Siehe Spracované pramene a ich skratky, S. 19.

REGISTER OF SONG TUNES IN THE EMPLOYED SOURCES

The register comprises melodical incipits of the tunes of the dealt-with song lyrics expressed numerically.* The incipit is expressed by a numeric scheme of several opening tones of the tune which are considered as certain degrees. The first tone of each tune is labelled by no. 1 – the first degree (we deliberately do not draw on the basic tone – degree – of the key, or the final tone of the tune, on the values we find problematic for this purpose). Each other tone is labelled by the number of the corresponding ascending or descending (or even the same) degree, i.e. the principally defined top or bottom interval in relation to the first note – to the first degree. So prima is 1, the top second 2, the third 3, the fourth 4, etc. As the higher interval (with regard to the first note) than the tenth (decima) did not occur in the dealt-with tunes, it was possible to label the descending degrees, i.e. the bottom intervals, in the same way as the ascending ones by auxiliary addition of number 10, i.e. the bottom second is 12, the third 13, the fourth 14, etc., where figure 1 in these artificial two-figure numbers is actually the index for labelling the descending degrees of the bottom intervals. In case of legato formations (several notes falling on one syllable), only their first note is numbered in such a way. Such numbering enabled us to arrange all the degrees – intervals – and thus to express the tunes in the simple order of succession. The length of the incipits varies, as well as their numerical schemes, not only in order to be more exact, but also concise (to encompass several songs) and easy to survey (not to be too long). It presents only the inevitable number of tones necessary for recording maximally ten songs (by means of signatures) with common sequence of figures, unlimited in case of identical tunes. This represents at least five and maximally ten tones of the tune in some 5400 songs we dealt with. The numeric schemes are arranged in the register horizontally and vertically according to the succession of the individual numbers, beginning with the lowest. The signatures in horizontal scheme are arranged according to the succession of the next scheme with not presented number, i.e. according to the following degree of the corresponding tune.*

* See: Spracované pramene a ich skratky, pp. 19.

XI. PREHLAD PIESŇOVÝCH NÁPEVOV POUŽITÝCH PRAMEŇOV* POROVNANÝCH S PIESŇAMI SLOVENSKÝCH SPEVOV

Číslo v zátvorke udávajú stranu prameňa s nečíslovanými piesňami. Ak je pri takomto čísle (v zátvorke) ďalšie číslo, ide o prameň so skupinami samostatne číslovaných piesní.

Bar.		471	 II 672	916	 III 367
7	 D 1975	472	 I 303	947 a	 II 360
14	 III 146	474	 II 725	976	 D 1048
15	 II 105	481	 D 1538	1012	 I 108
24	 I 581	488	 D 1614	1016	 II 732
39 a	 III 310	495	 D 914	1022	 III 591
56	 D 1338	496	 D 1875	1067	 III 100
59	 D 1598	512	 D 730	1096	 II 582
60	 D 1560	542	 II 371	1105	 D 1993
61	 D 1226	561	 II 435	1117	 D 743
68	 D 2094	565 a	 III 429	1119	 D 1027
78	 I 382	582	 D 124	1120	 D 706
88	 II 367	602	 III 3	1140	 III 169
97	 II 547	613	 D 1728	1142 b	 D 1027
103 d	 D 1387	679	 D 1773	1179	 III 41
108 b, c	 II 697	680	 D 20	1186	 D 570
151	 D 1954	688	 D 632	1196	 D 1927
153	 D 1284	714	 II 753	1199	 D 1130
162	 III 518	718	 II 241	1202	 D 2085
200	 I 44	744	 D 1312	1206 a, b	 III 440
244	 D 1095	753	 II 166	1214 b	 II 673
258	 D 1185	769	 I 260	1223	 I 494
262	 II 694	778	 I 158	1233	 D 927
269	 I 342	789	 D 1487	1235	 D 945
282	 D 2052	791 b	 II 696	1240	 D 248
352	 D 2052	831	 III 204	1241	 II 601
371	 III 3	849	 II 704	1243 a	 D 1877
385	 I 397	850	 I 304	1250	 II 196
405	 I 306	861	 I 132	1273	 I 420
439	 D 544	876	 III 384	1315	 D 1545

* Pozri *Spracované pramene a ich skratky*, s. 19.

XII. POROVNÁVACÍ REGISTER PIESŇOVÝCH TEXTOV SPRACOVANÝCH PRAMEŇOV

Tento register je špeciálny komparačný súpis piesňových textov z tlačených notových i nenotových prameňov slovenských ľudových piesní, vydávaných od r. 1817 až po predčasné skončenie prvej edície *Slovenských spevov* v roku 1907.* Spracúva približne 13 000 samostatných piesňových záznamov. Takmer 4500 z nich je v *Slovenských spevoch*.

Register uľahčuje orientáciu v pomerne veľkom množstve piesňového materiálu. Poskytuje základné informácie o piesňach, ktoré sú roztrúsené vo viacerých prameňoch, dnes už zväčša ťažko dostupných. Umožňuje identifikovať aj piesňové texty inej proveniencie. Zároveň je prvým pokusom (v takomto rozsahu) komplexne riešiť a prakticky dokumentovať zložité filiácie obsahu piesní – nielen medzi celistvými piesňami, ale i medzi čiastkovými útvarmi rôznych piesňových záznamov tohto uceleného fondu –, a to od vzťahu rovnakosti (zhody, totožnosti) až po vzdialenú podobnosť. Tento zámer podmienil voľbu prostriedkov jeho realizácie a spôsob jeho vnútornej výstavby. Cieľom jeho koncepcie je praktickosť.

Najprv sa stručne zmienime o hlavných zásadách metodického postupu. Ich znalosť je nevyhnutná pre pochopenie podstaty registra a pre jeho používanie. Podrobnejšie zdôvodnenie a vysvetlenie problematiky aj termínov podávame v samostatnej kapitole.**

Register je vybudovaný na báze textových incipitov. Ich pramene a pozícia v jednotlivých záznamoch sa uvádzajú špecifikovanými signatúrami.***

Sú to incipity nielen každej prvej strofy jednotlivých piesňových záznamov (prostá signatúra), prípadne ďalších pridružených samostatných piesňových textov (signatúra s hviezdičkou), ale aj incipity niektorých vnútorných strof jednotlivých piesní, vybraných podľa istých pravidiel (signatúra v hranatých

* Pozri Spracované pramene a ich skratky, s. 19.

** Pripomíname, že katalóg bol skompletizovaný v základnej podobe už v roku 1962. Neskoršie sme ho iba doplnili údajmi novonájdenných prameňov a upresnili jeho komentár.

*** Pozri v úvode tohto zväzku.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ПЕСЕННЫХ ТЕКСТОВ ОБРАБОТАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

Данный указатель является специальным сравнительным перечнем песенных текстов из изданных источников с записанными и незаписанными мелодиями словацких народных песен, изданных от 1817 года до преждевременно законченного первого издания *Словацких песен* (Slovenské spevy) в 1907 году.* В нем обработано приблизительно 13 тыс. самостоятельных песенных записей. Почти 4500 из них находится в *Словацких песнях*.

Указатель облегчает ориентацию в этом большом количестве песенного материала. Он представляет основную информацию о песнях, которая рассеяна во многих источниках в настоящее время в большинстве случаев трудно доступных. Он позволяет идентифицировать песенные тексты и другого происхождения, причем может помочь и новое издание *Словацких песен*.

Одновременно это первая попытка комплексного решения и практической документации сложных связей происхождения содержаний песен – не только целых, но и частичных массивов различных записей этого целого фонда – а именно от отношений одинаковости (согласия, тождественности) до отдаленного сходства. Это стремление обусловило выбор средств ее реализации и способ внутреннего строения указателя. Целью его концепции является практичность.

Сначала коротко остановимся на главных принципах методического процесса. Их знание необходимо для понимания существенной основы указателя и при его использовании. Более подробное обоснование и объяснение проблематики и терминов приводится в отдельной главе.**

Указатель составлен на основе начальных слов песен. Их источники и позиция в отдельных записях приводятся специфицированными сигнатурами.***

Это не только начальные слова каждой первой строфы отдельных песенных записей (простая сигнатура), или следующих присоединенных самостоятельных песенных текстов (сигнатура со звездочкой), но и начальные слова некоторых внутренних строф отдельных песен, выбранных по определенным правилам (сигнатура в квадратных скобках, может быть и со звездочкой, если речь идет о присоединенном тексте). К ним принадлежат и закрытые

* Смотри Spracované pramene a ich skratky стр. 19.

** Припоминаем, что указатель в основном виде был издан уже в 1962 году. Позднее мы только дополнили данные из вновь найденных источников (что вызвало переработку некоторых заглавных слов) и уточнили его комментарий.

*** Смотри в введении этого тома.

начальные слова текстов как так наз. направляющие начальные слова (сигнатура с двумя звездочками), так и начальные слова начатых текстов без продолжения (сигнатура с апострофом).

Использованные начальные слова представляют только первичные строфы песен, а именно начальные – „инициенты“ – или внутренние – „партициенты“. Целые песни представляются „инициентами“, частичные формы целых песен – „партициентами“. Сравнимость песен этого указателя основана на документации содержательной родственности первичных строф, замененных начальными словами. Родственные первичные строфы в различных записях приведены в различной позиции (именно принимая ее во внимание сигнатуры начальных слов типографически различаются), и тем самым и в различной позиционной связи, в различном качестве содержания, а также и в изменяющейся форме (часто излишне „изменяющейся“) своих начальных слов и в их различном определяющем диапазоне. И поэтому некоторые начальные слова (смотря по обстоятельствам) частично изменяем (прежде всего орфографически и пропуском второстепенных частей) и целенаправленно выбираем их размер.

Измененные начальные слова (первичных строф или закрытых начальных слов) являются как заглавные начальные слова исходной точкой собственных заглавных слов каталога. Данные, приведенные при заглавном начальном слове создают документационную компоненту заглавного слова. Собственные заглавные слова являются основными и вспомогательными. Остальные заглавные слова инструкционные.

Основное заглавное слово содержит конкорданцию первичных строф песен – в первую очередь „инициентов“. Однако может представлять только одну целую песню. Родственность первичных строф в заглавном слове классифицирована приказами смотри (*Vid'*) (более-менее близкое родство) и сравни (*Po-rov.*) (более-менее отдаленное родство), которые совместно со ссылками выражают межсловесную связь. Между двумя дефисами находятся вторичные данные. Ими взаимно связываются „партициенты“ целых („инициентных“) песен.

Вспомогательное заглавное слово содержит единое данное „партициента“ (с единственным начальным словом).

Инструкционные заглавные слова после приказа смотри (*Pozri*) дают соответствующее разъяснение. К ним принадлежат заглавные слова предполагаемых начальных слов.

Заглавные слова в основном расположены по алфавиту, принимая во внимание отдельные слова. Исключение представляют только некоторые личные имена, которые являются компонентой начальных слов. Мы их понимаем по-отдельности как абстрактные самостоятельные создающие алфавит единицы, которые в двух смыслах, отличающихся типом букв, ставим

перед собственный алфавит (напр. „α“, „β“). На первом месте имена и фамилии и из них выведенные виды слов (полужирно). На втором месте это названия географических понятий и из них созданные наименования и выведенные виды слов (вразрядку). Остальной текст начальных слов напечатан курсивом. Исползованный алфавит: [α], [β], a (ä), b, c, č, d (ď), e, f, g, h, ch, i, j, k, l (ľ), m, n (ň), o (ô), p, q, r, s, š, t (ť), u, v x, z, ž.

VERGLEICHREGISTER DER LIEDTEXTE DER BEARBEITETEN QUELLEN

Dieses Register ist ein spezielles komparatives Verzeichnis der Liedtexte aus gedruckten notierten als auch nichtnotierten Quellen slowakischer Volkslieder, die vom Jahr 1817 an bis zur vorzeitigen Beendigung der ersten Edition der Sammlung Slowakische Volkslieder (*Slovenské spevy*) im Jahr 1907 herausgegeben wurden.* Es bearbeitet cca 13 000 Liedaufzeichnungen; fast 4500 von diesen enthält die Publikation *Slowakische Volkslieder*.

Das Register erleichtert die Orientierung in dieser Menge Liedmaterials. Es bietet eine Grundinformation über die Lieder, die in vielen Quellen verstreut und heute meist schwer zugänglich sind. Es ermöglicht auch Liedtexte anderer Provenienz zu identifizieren, wobei auch die Neuausgabe von *Slowakischen Volksliedern* behilflich sein kann.

Gleichzeitig ist es ein Versuch die komplizierte Filiation des Inhalts der Lieder – nicht nur der ganzen, sondern auch teilweisen Aufzeichnungen dieses vereinheitlichten Fonds – und dies von der Gleichheit (Identität) an bis zur entfernten Ähnlichkeit, zu lösen und praktisch zu dokumentieren. Diese Absicht bedingte die Wahl der Mittel seiner Realisierung und die Art seines inneren Aufbaus. Das Ziel seiner Konzeption sind praktische Beweggründe.

Zuerst erwähnen wir die Hauptprinzipien des methodischen Fortganges. Ihre Kenntnis ist für das Verständnis dieses Registers und für seine Verwendung unausweichlich. Eine eingehendere Begründung und Erklärung der Problematik, einschließlich der Termini, bieten wir in einem selbständigen Kapitel.**

Das Register ist auf der Basis von Textincipiten aufgebaut. Ihre Quellen und

* Siehe Spracované pramene a ich skratky, S. 19.

** Wir bemerken, daß der Katalog im Grunde schon im Jahr 1962 hergestellt wurde. Später ergänzten wir ihn durch die Angaben neuentdeckter Quellen.

Position in den einzelnen Aufzeichnungen werden durch spezifische Signaturen angegeben.***

Es sind dies Incipiten nicht nur jeder ersten Strophe einzelner Liedaufzeichnungen (einfache Signatur), eventuell weiterer zugeordneter selbständiger Liedtexte (Signatur mit Sternchen), sondern auch Incipiten einiger innerer Strophen einzelner, nach gewissen Regeln (Signatur in eckigen Klammern, eventuell auch mit Sternchen, wenn es sich um einen zugeordneten Text handelt) ausgesuchter Lieder. Zu diesen zählen wir auch die abgeschlossenen Incipiten, sowohl die sogenannten hinweisenden Incipiten (Signatur mit zwei Sternchen), als auch die Incipiten angefangener Texte ohne Fortsetzung (Signatur mit Apostroph).

Die verwendeten Incipiten repräsentieren nur primäre Strophen der Lieder, und dies die des Anfangs – Inizienten, oder die inneren – Partizienten. Die kompletten Lieder sind durch Inizienten, die teilweisen Gebilde kompletter Lieder durch Partizienten repräsentiert.

Die Komparation der Lieder dieses Registers ist auf die Dokumentation der inhaltlichen Verwandtschaft primärer, durch Incipiten vertretener Strophen, aufgebaut. Verwandte primäre Strophen sind in verschiedenen Aufzeichnungen in verschiedenen Positionen (gerade im Hinblick auf sie werden die Signaturen der Incipiten typographisch unterschieden), und damit auch in unterschiedlicher positionsmäßiger Anknüpfung, in verschiedener Qualität des Inhalts, jedoch auch in veränderlicher (häufig überflüssigerweise „veränderlichen“) Form ihrer Incipiten und in ihrem unterschiedlich bestimmenden Umfang, angeführt. Auch deshalb korrigierten wir einige Incipiten (je nach den Umständen) teilweise (vor allem orthographisch und durch Auslassen unwesentlicher Teile) und zweckmäßig wählen wir ihr Ausmaß.

Die korrigierten Incipiten (primäre Strophen oder abgeschlossene Incipiten) sind als Stichwortincipiten eine Grundlage der eigentlichen Stichwörter des Katalogs. Die bei den Stichwortincipiten angeführten Angaben bilden einen Dokumentationsbestandteil der Stichwörter. Die eigentlichen Stichwörter sind grundlegend und behelfsmäßig. Die übrigen Stichwörter sind instruierend.

Das Grundstichwort beinhaltet die Konkordanz der primären Strophen der Lieder – vor allem die der Inizienten. Es kann jedoch nur ein einziges komplettes Lied anführen. Die Verwandtschaft primärer Strophen ist im Stichwort durch Hinweise „*Vid*“ (mehr oder minder nahe Verwandtschaft) und „*Porov*.“ (mehr oder minder entfernte Verwandtschaft) abgestuft, die zusammen mit anderen Weisungen eine interverbale Anknüpfung ausdrücken. Die sekundären Angaben befinden sich zwischen zwei Bindestrichen, durch die die Partizienten kompletter (Inizienter) Lieder verbunden werden.

*** Siehe die Einleitung dieses Bandes.

Ein Hilfsstichwort enthält eine einzige Angabe des Partizienten (mit einzigem Incipit).

Die instruktiven Stichwörter bieten nach dem Hinweis „*Pozri*“ die betreffende Darlegung. Zu diesen gehören die Stichwörter *vorausgesetzter* Incipiten.

Die Stichwörter sind im Grunde alphabetisch im Hinblick auf einzelne Wörter angeordnet. Eine Ausnahme bilden nur einige *Eigennamen*, die Bestandteil der Incipiten sind. Wir fassen sie einzeln, als abstrakte, selbständige, alphabetbildende Einheiten auf, die wir in zwei durch Schrifttyp unterschiedenen Bedeutungen vor das eigentliche Alphabet einreihen (z. B. α, β). An erster Stelle sind dies Eigennamen und Familiennamen und aus diesen abgeleitete Wortbedeutungen (halbfett). An zweiter Stelle sind es geographische Begriffe und aus ihnen gebildete Bezeichnungen und abgeleitete Wortgattungen (durchschossener Satz.). Der übrige Text der Incipiten ist kursiv gedruckt. Das verwendete Alphabet: [α], [β], a (ä), b, c, č, d (ď), e, f, g, h, ch, i, j, k, l (l), m, n (ň), o (ô), p, q, r, s, š, t (t), u, v, x, y, z, ž.

COMPARATIVE REGISTER OF THE DEALT-WITH SONGS' LYRICS SOURCES

This register is a special comparative list of song lyrics of the printed noted and not-noted sources of Slovak folk songs published from 1817 up till the incomplete first edition of the *Slovak Songs* in 1907.* It comprises approximately 13 thousand autonomous song recordings. Some 4500 of them can be found in the *Slovak Songs*.

The register makes the orientation in such a great number of songs much easier. It provides the reader with basic information about the songs which are strewn in several sources, many a time inaccessible today. It enables to identify the song lyrics of other provenience and in this respect the new edition of the *Slovak Songs* is at its most useful.

The register represents the first attempt at a complex arrangement and practical documentation of complicated filiation of the songs' contents, not only of the complete ones but of the partial elements of various recordings of this complex fund as well – from the relation of identity up to that of remote affinity. This objective

* See: Dealt Spracované pramene a ich skratky pp. 19.

conditioned the choice of the means of its materialization and the manner of its inner construction. Practicality is the main goal of this conception.

First we shall mention briefly the main principles of the methodological procedure. Their knowledge is inevitable for the understanding of the register's construction and its use. More detailed explanations of the corresponding scope of problems and terms is presented in an autonomous chapter.**

The register is built on the basis of the lyrics' incipits. Their sources and positions in individual recordings are presented by specified signatures.***

We present the incipits not only of each first strophe of the individual song recordings (simple signature) or, if need be, the other affiliated autonomous song lyrics (signature with an asterisk) but the incipits of some inner strophes of individual songs, selected according to certain regulations as well (signature in angular brackets or, in some case, also with an asterisk, if an affiliated text is concerned). The incipits in full, either the so-called index incipits (signature with two asterisks) or the incipits of unfinished lyrics without continuation (signature with an apostrophe) have been ranked here, too.

The presented incipits represent only the primary strophes of the songs, i.e. the openings – the „initients“ – or the inner parts – „partitiens“. Complete songs are represented by „initients“, the partial components of complete songs by „partitiens“.

The comparison of the songs in this register is based on documentation of contentual affinity of the primary strophes, represented by incipits. Primary strophes of related character are presented in various positions in the recordings (it is just due to them, that the incipit signatures are differentiated typographically), i.e. they link to different context according to their positions, they are of various quality of the contents, the form of their incipits is changeable (many a time not necessarily changeable) and their lengths are limited. That is why some incipits (it depends on circumstances) are partly adapted (first of all as to the spelling and omitting some insignificant parts) and their scope is limited purposefully.

The adapted incipits (of primary strophes or incipits in full) can be taken as the entries, i. e. they are the keys to the entries proper of the catalogue. The data presented in the entry incipit represent the entry's documentary component. The actual entries are of basic or auxilliary character, the other are instructive.

Basic incipits embrace the concordance of the songs' primary strophes, first of all that of „initients“. However, every basic incipit can refer only to one complete song.

** We would like to remind the readers of the fact that the catalogue in its essential form was written as early as 1962. Later it was only complemented by the data about the newly discovered sources (which caused that some entries had to be reworked thoroughly) and the commentaries were made more exact than in the original (one third) since they were to concise and difficult to understand.

*** See the Introduction to this volume.

The kindred character of primary strophes is graded in the entries by instructions *Vid* (*see*, for more or less closely kindred character) and *Porov*. (*compare*, for more or less remotely kindred character) which together with the references express the contentual linkage. The secondary data are between hyphens, by which the „partitients“ of complete (initient) songs are connected.

The auxilliary entries consist of one sole datum of the „partitient“ with a unique incipit.

Instructive entries, following the instruction *Pozri* (*see*) present the corresponding explanation. The entries of the assumed incipits rank there.

Entries are principally arranged alphabetically with regard to individual words. Only some proper names, elements of incipits, represent exceptions. In order to arrange them alphabetically we had to extend the alphabet by two Greek letters α , β which in two meanings, expressed by different types of letters, are arranged before the alphabet proper. They are family names and surnames and the words derived from them (printed in semi bold face type). Geographical names and the words derived from them are printed leaded matter. The rest of the incipit texts is printed in lightface type. The used alphabet: α , β , a (ä), b, c, č, d (ď), e, f, g, h, ch, i, j, k, l (l), m, n (ň), o (ô), p, q, r, s, š, t (ť), u, v, x, y, z, ž.